HABA GÉT NYANG GEUPEUSAMPOE LÉ NABI YAHYA

Feureuman nyang bri udeb

1:1 Nibak awaiphon, sigohlom donya teupeujeuet, Feureuman ka na. Feureuman nyan na meusajan Po teu Allah dan Feureuman nyan saban ngon Allah. **2** Yoh awai kon Geuhnyan na meusajan ngon Allah. **3** Banmandum geupeujeuet meulalu Gobnyan, dan nibak banmandum nyang na, hana meusapeue nyang geupeujeuet meunyoe hana meusajan Gobnyan. **4** Feureuman nyan pangkai udeb, dan udeb teubri trang keu manusia. **5** Trang nyan peungéh lam seupôt, dan seupôt nyan hana hase jipeulôn trang. **6** Teuka kheueh sidroe ureuëng nyang geu-utus lé Allah, Nabi Yahya nan geuh. **7** Gobnyan teuka sira geupeugah keuhai trang nyan, mangat banmandum ureuëng jimeuiman. **8** Gobnyan keudroe bukon trang nyan, gobnyan teuma geujak peugah keuhai trang nyan. **9** Trang seujati nyang geupeupeungeuh banmandum umat manusia, teuka lam donya. **10** Feureuman na lam donya, donya geupeujeuet meulalu Gobnyan, teuma lé donya hana jituri keu Gobnyan. **11** Gobnyan teuka ubak nanggroe Geuh keudroe, teuma lé bansa Gobnyan hana jitem teurimong Geuh nyan. **12** Teuma na cit ureuëng nyang teurimong Gobnyan, dan jimeuiman bak Gobnyan; awaknyan geubri hak jeuet keu Aneuëk Allah, **13** nyang lahé bukon nibak manusia, sabab udeb barô nyan nibak Po teu Allah asai jih. **14** Feureuman ka jeuet keu manusia, Gobnyan tinggai diteungoh-teungoh geutanyoe, dan tanyoe ka takalon keuagongan Gobnyan. Keuagongan nyan geuteurimong sibagoe aneuëk tunggai Bapak. Rot Gobnyan tanyoe takalon Allah dan geunaséh Gobnyan ateueh geutanyoe. **15** Yahya teuka sibagoe saksi Gobnyan, gobnyan nyang peusampoe: "Nyoe kheueh Gobnyan nyang ulôn peugah: Gobnyan teuma teuka leubeh dudoe nibak ulôn. Teuma Gobnyan leubeh rayeuk nibak ulôn, sabab sigohlom ulôn na, Gobnyan ka leubeh awai na." **16** Gobnyan peunoh ngan geunaséh; hana putôh-putôh, Gobnyan geubri beureukat ateueh geutanyoe. **17** Huköm Tuhan tateurimong rot Nabi Musa. Teuma geunaséh dan keuseutiaan Allah geupeugah rot Isa. **18** Hana nyang ka lheueh jikalon Allah, seulaén aneuëk

tunggai Bapak, nyang saban ngon Bapak dan krab lumpah na nibak Gobnyan. Gobnyan kheueh nyang peugah Bapak ubak geutanyoe.

Keusaksian Yahya

19 Lé peunguasa Yahudi di Yerusalem laju jiyue bak Imeum-imeum dan ureuëng- ureuëng Lewi mangat jijak meurumpok ngon Nabi Yahya dan jitanyong bak gobnyan, "Droeneueh nyoe soe?" **20** Nabi Nabi Yahya nyan geukheun troh trang bahwa, "Ulôn bukon Raja Peuseulamat." **21** "Meunyoe meunan, droeneueh nyoe soe?" jitanyong lom lé awaknyan. "Peu kheueh droeneueh Ilyas?" "Bukon," jaweueb Nabi Yahya. "Peu kheueh droeneueh Sang Nabi?" jitanyong iom lé awaknyan. "Kon cit," seuôt Nabi Yahya. **22** "Meunyoe meunan, peugah kheueh bak kamoe soe droeneueh nyoe, "kheun awaknyan, "mangat kamoe hase kamoe jaweueb bak ureuëng-ureuëng nyang yue kamoe. Peue kheun droeneueh keuhai droe teuh keudroe?" **23** Nabi Yahya geujaweueb," Ulôn kheueh jihnyan nyang ka Iheueh geupeugah lé Nabi Yesaya: 'Ureuëng nyang meuhôi-meuhôi lam padang pasi: Peurata kheueh jalan keu Tuhan.' " **24** Ureuëng-ureuëng nyang geu-utus lé ureuëng Farisi **25** laju jitanyong, "Meunyoe droeneueh bukon Raja Peuseulamat, bukon teuma Ilyas, meunan cit bukon sang Nabi, keupeue gata pumanö gob?" **26** Geujaweueb lé Nabi Yahya, "Ulôn pumanö ngon ié. Teuma lamkawan gata na nyang hana gata turi. **27** Ureuëng nyan teuka leubeh dudoe nibak ulôn, teuma keu lôn ploih talo sipatu Gobnyan mantong hana hak ulôn peubuet." **28** Banmandum nyan teujadi di Betania, siblaih u timu Krueng Yordan bak teumpat Nabi Yahya Pumanö.

Aneuëk Bubiri Allah

29 Óh singoh beungoh nyan, Yahya geukalon Isa geujak bak gobnyan. Laju geupeugah lé Nabi Yahya, "Ngieng, nyan kheueh Aneuëk Bubiri Allah nyang sampôh desya donya. **30** Gobnyan kheueh nyang ulôn peugah teuma teuka leubeh dudoe nibak ulôn, sabab, sigohlom ulôn lahé Gobnyan

ka na. **31** Sigohlom nyan, ulôn hana kuteupeue soe ureuëng nyan. Padahai ulôn teuka lö pumanö ngon ié, mangat bansa Israel jituri Gobnyan." **32** Meunan cit lé Isa geumeusaksi lagée nyoe, "Ulôn kalon Roh Allah geutreun lagée cicém mirah pati laju tinggai ateueh Gobnyan. **33** Watée nyan gohlom Iôn tusoe soe Gobnyan. Teuma Allah nyang yue bak ulôn mangat lôn pumanö ngon ié dan ka geupeugah bak ulôn, 'Meunyoe gata takalon Roh Allah geutreun, laju tinggai ateueh sidroe-droe ureuëng, Gobnyan nyan kheueh nyang teuma pumanö manusia ngon Roh Allah.' **34** Ulôn ka lheueh lôn kalon keudroe hainyan," kheun Nabi Yahya, "dan ulôn meusaksi bahwa Gobnyan kheueh Aneuëk Allah."

Murit-murit Isa nyang phon-phon

35 Óh singoh beungoh Nabi Yahya na lom bak teumpat nyan ngon dua droe murit gobnyan. **36** Watée jikalon Isa lewat disinan, laju jipeugah, "Ngieng! Nyan kheueh Aneuëk Bubiri Allah." **37** Bandua droe murit Nabi Yahya jideungoe peue nyang jipeugah nyan, dan laju jijak seutôt Isa. **38** Isa geupaleng u likot, laju geukalon awaknyan teungoh jiseutôt Gobnyan. Laju geutanyong, "Soe nyang gata mita?" Jaweueb awaknyan," Rabi, dipat kheueh Rabi tinggai?" (Haba 'Rabi' makna jih na kheueh gurée.) **39** "Jak keunoe gata ngieng keudroe," kheun Isa. Awaknyan laju jijak ngon Gobnyan dan laju deuh jikalon pat Gobnyan tinggai. Watée nyan poh peuet seupôt. Uroenyan awaknyan tinggai ngon Gobnyan. **40** Sidroe lamkawan ureuëng dua droe nyan nyang ka jideungoe peue nyang geupeugah lé Nabi Yahya dan óh lheueh nyan jiseutôt Isa, na kheueh Andreas, syedara Simon Petrus. **41** Bagaih that-that Andreas jijak mita Simon, syedara jihnyan, dan laju jipeugah bak jih nyan, "Kamoe ka lheueh murumpok ngon Mesias!" (Mesias saban ngon Almaseh, nyang makna jih na kheueh: Raja Peuseulamat.) **42** Andreas laju ji intat Simon ubak Isa. Isa laju geupandang ateueh Simon, óh lheuehnyan laju geupeugah, "Gata Simon, aneuëk Yona, gata teuma teuhôi Kefas." (Kefas saban ngon Petrus, nyang makna jih: gunong batée.)

Isa geutawök Filipus dan Natanael

43 Óh singoh beungoh Isa geucok haba sinutôh keu geujak u Galilea. Gobnyan laju meurumpok ngon Filipus, dan geupeugah bak ureuëng nyan, "Jak keunoe seutôt ulôn!" **44** Filipus asai jih nibak Betsaida, na kheueh teumpat tinggai Andreas dan Petrus. **45** Filipus meurumpok ngon Natanael laju jipeugah bak ureuëng nyan, "Kamoe ka meurumpok ngon ureuëng nyang geupeugah lé Nabi Musa lam Kitab Hukôm Allah, dan nyang ka geupeusampoe lé Nabi-nabi. Gobnyan na kheueh Isa nibak Nazaret, aneuëk Yusuf." **46** Teuma Natanael jijaweueb, "Peu kheueh mungken sapeue-sapeue nyang gét teuka jih nibak Nazaret?" "Jak keunoe, ngieng keudroe," jaweueb Filipus. **47** Isa geukalon Natanael teungoh teuka laju geupeugah bak jihnyan, " Kalon, nyan ureuëng Israel seujati, hana nyang peuleusu nibak jihnyan." **48** "Pakriban Bapak jeuet neuturi ulôn? "jitanyong lé Natanael bak Isa. Geujaweueb lé Isa, "Sigohlom Filipus jitawök gata, ulôn ka lheueh ulôn ngieng gata na dimiyueb bak ara nyan." **49** "Bapak Gurée," kheun lé Natanael, "Bapak na kheueh Aneuëk Allah! Bapak kheueh Raja bansa Israel!" **50** Geupeugah lé Isa, "Gata tapatéh, sabab ulôn peugah bahwa ulôn ka lheueh lôn kalon gata na dimiyueb bak ara nyan? Hai-hai nyang jiôh leubeh rayeuk nibak nyan teuma gata kalon!" **51** Kheun Isa lom," Keubiet, peucaya kheueh, gata teuma takalon langét teubuka, dan malaikat-malaikat Allah geuék treuen bak Aneuëk Manusia."

Khanuri meukawen di Kana

2:1 Dua uroe óh lheueh nyan na khanuri meukawen di banda Kana Galilea, dan mak Isa na disinan. **2** lsa ngon murit-murit Gobnyan na cit jiundang nibak khanuri nyan. **3** Watée ié anggo ka habéh, mak Isa geupeugah ubak aneuëk geuhnyan, "Awaknyan ka habéh ié anggô." **4** Geujaweueb lé Isa, "Mak, bék neuyue ulôn. Gohlom trok watée jih ulôn peugah soe droe Ulôn nyoe." **5** Teuma mak Isa geupeugah ubak peulayan-peulayan nyang na inan, "Peubuet mantong peue nyang jipeugah ubak gata." **6** Nibak teumpat nyan na nam boh guci nyang ka teukeubah sibagoe teumpat seumeu rhah

meunurot adat Yahudi. Guci-gucinyan maséng-maséng asoe jih kira-kira sireutoh arée. **7** Isa laju geupeugah ubak peulayan-peulayan nyan, "Pasoe kheueh laju mandum guci nyan ngon ié," dan awaknyan laju jipasoe lagée nyang geupeurintah lé Isa nyan sampoe peunoh. **8** Laju Isa geupeugah ubak awaknyan," Jinoenyoe cok laju bacut ié nyan dan gata ba laju ubak peumimpén khanuri." Awaknyan laju jiba ié nyan ubak peumimpén khanuri, **9** lé peumimpén khanurinyan laju jirasa bacut ié nyang ka meu-ubah jeuet keu ié anggô. (Gobnyan hana geuteupeue pane teuka jih ié anggô nyan, teuma peulayan-peulayan nyang leng ié nyan mantong nyang teupeu.) Teuma lé peumimpén khanurinyan laju geupeurab ubak linto barô, **10** laju geupeugah ubak teungku linto nyan," Lazem jih ureuëng geuhidang anggo nyang paleng gét leubeh ilée, óh lheueh nyan barô kheueh ié anggô biasa. Teuma digata takeubah ié anggô nyang paleng gét sampoe bak saátnyoe!" **11** Nyan kheueh buet ajaéb nyang phon that geupeuleumah lé Isa. Gobnyan geupeubuetnyan di Kana di Galilea. Deungon tanda nyang lagéenyan gobnyan ka geutunyok keuagongan Gobnyan. Teuma le murit-murit Gobnyan laju jimeuiman ubak Gobnyan. **12** Óh ka Iheueh nyan Isa laju geujak u Kapernaum meusajan ngon ma Gobnyan, syedara-syedara Gobnyan dan murit-murit Geuh. Awaknyan tinggai disinan na padub uroe treb jih.

Isa geutamong lam Rumoh Iébadat

13 Watée Uroe Raya Paskah Yahudi ka tô, Isa laju geujak u Yerusalem. **14** Di Rumoh iébadat di Yerusalem nyan Gobnyan laju meurumpok ngon ureuëng-ureuëng nyang teungoh peubloe leumô, bubiri dan cicém mirah pati; meunan cit ngon ureuëng-ureuëng tuka péng teungoh duek bak teumpat nyan. **15** Isa laju geucok talo geupeugét peunyuenuet ngon peunyuenuet nyan geu-use mandum bubena beulatang nyan, bah kheueh bubiri meunan cit ngon leumô, nibak lam Rumoh iébadat. Meunan cit ngon meuja-meuja ureuëng tuka péng habéh geubalek sampoe péng-péng nyang na ateueh meuja nyan habéh meusipreuk bansaboh nyan. **16** Óh lheuehnyan laju geupeugah bak ureuëng nyang peubloe cicém mirah pati, "

Beuôt banmandum nyang na nibak teumpat nyoe. Bék gata peujeuet Baét Bapak ulôn keuteumpat meukat!" **17** Teuma lé murit-murit Gobnyan laju teuingat keu ayat Alkitab nyang na teutuléh lagée nyoe, "Cinta ulôn keu Baét Droeneueh ya Allah, jipeututong até ulôn." **18** Lé peunguasa Yahudi laju jilawan Isa, jipeugah lé peunguasa nyan lagéenyoe, "Cuba peugét buet nyang ajaéb paih lagée tanda bak kamoe bahwa gata na hak tapeubuet nyang lagée nyoe." **19** Geujaweueb lé Isa, "Baétnyoe, lam lhée uroe Ulôn peudong lom teuma." **20** Laju jipeugah lé awaknyan, "Peuet ploh nam thon watée jih keu teupeugot Baét Iébadat nyoe. Dan gata keuneuk peudong lom iam tempo lhée uroe?" **21** Teuma Baét Iébadat nyang geumeukeusut lé Isa na kheueh tuboh Gobnyan keudroe. **22** Teuma óh lheueh nyan, óh ka lheueh Isa geupeubeudôh lamkawan ureuëng maté, teuingat kheueh lé murit-murit Gobnyan bahwa hainyan ka lheueh geupeugah. Teuma jipatéh kheueh lé awaknyan ngon peue nyang ka teutuléh lam Alkitab dan ubak peue nyang ka geupeugah lé Isa.

Isa geuturi keu mandum ureuëng

23 Teungoh Isa mantong na di Yerusalem bak watée Peurayaan Paskah, ramé that-that ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan sabab buet-buet ajaéb nyang ka geupeubuet lé Gobnyan. **24** Teuma Isa keudroe hana geupatéh keu awaknyan, sabab gobnyan geuturi keu mandum manusia. **25** Hana peureulée na ureuëng jijak bri keuteurangan ubak Gobnyan keuhai soe mantong, sabab Gobnyan keudroe geuteupeue peue nyang na lam até manusia.

Isa ngon Nikodemus

3:1 Na sidroe tukoh agama lamkawan ureuëng Farisi nyang nan geuh Nikodemus. **2** Bak simalam Nikodemus nyan geujak bak Isa sira geupeugah lagéenyoe, "Bapak Gurée, kamoe teupeu Droeneueh geu utus lé Po teu Allah. Sabab hana meusidroe pih nyang hase jipeubuet buet lagée nyang Bapak peugét, meunyoe bukon Po teu Allah hana meusajan

gobnyan." 3 Geupeugah lé Isa, "Peucaya kheueh, hana meusidroe pih nyang jeuet keu anggota umat Allah, meunyoe jihnyan hana teupeulahé lom teuma."* 4 "Panena mungken ureuëng rayeuk teupeulahé lom teuma," kheun Nikodemus bak Isa, "Peu kheueh mungken ureuëng nyan jitamong lom lam pruet ma jih óh lheueh nyan teupeulahé lom?" 5 Geujaweueb lé Isa," Keubiet beutôi haba ulôn nyoe: Meunyoe manusia hana teupeulahé nibak ié dan nibak Roh Allah, ureuëng nyan hana hase jeuet keu anggota umat Po teu Allah. 6 Manusia seucara jasmani geupeu lahé lé ureuëng tuha, teuma seucara rohani geupeu lahé lé Roh Allah. 7 Bék hireuen meunyoe ulôn peugah: Gata banmandum harôh teupeulahé lom teuma. 8 Angén jipot ho nyang jigalak; geutanyoe tadeungoe su angén nyan, teuma hana tateupeue rot pat jiteuka dan ho jijak. Meunan cit teuma ngon ureuëng nyang geupeu lahé lé Roh Allah." 9 "Pakriban hainyan hase teujadi?" geutanyong lé Nikodemus. 10 Geujaweueb lé Isa, "Gata gurée di Israel, ék kheueh hainyan hana gata teupeue? 11 Peucaya kheueh: Kamoe meututoenyoe keuhai peue nyang kamoe teupeue, dan kamoe meusaksi keuhai peue nyang ka kamoe kalon; teuma gatanyoe hana tatem teurimong keusaksian kamoe. 12 Gata hana tapatéh meunyoe ulôn calitra bak gata keuhai-hai nyang na lam donya nyoe; pakriban gata hase tapatéh, meunyoe ulôn peugah bak gata keuhai syeuruga? 13 Hana meusidroe pih nyang ka lheueh jiék lam syeuruga, seulaén Gobnyan nyang ka geutron lam donya, Gobnyan na kheueh Aneuëk Manusia. 14 Saban lagée Nabi Musa geupeuék uleue teumaga ateueh sibak kayée lam padang pasi, meunan cit deungon Aneuëk Manusia harôh teupeuék teuma, 15 mangat banmandum ureuëng nyang meuiman keu Gobnyan meuteumé udeb seujati dan keukai." 16 Sabab Po teu Allah lumpah that geugaséh keu manusia lam donya nyoe, nyang kheueh Gobnyan geubri Aneuëk Gobnyan nyang tunggai, mangat tieb-tieb ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan hana binasa, teuma meuteumé udeb seujati dan keukai. 17 Sabab Allah geu kirém Aneuëk Geuhnyan bukon keu jeuet keu hakém donya nyoe, teuma keu geupeu seulamat. 18 Ureuëng nyang meuiman bak Gobnyan hana teuhuköm. Teuma ureuëng nyang hana meuiman ka geuhuköm lé Po teu Allah, sabab jihnyan hana jimeuiman ubak Aneuëk Allah nyang tunggai. 19

Gobnyan jilakée ngon dasai jih hai nyang lagée nyoe: Trang nyan ka teuka lam donya, teuma manusia leubeh galak keu seupöt nibak trang, sabab buet awaknyan jeuhet. **20** Soemantong ureuëng nyang jipeubuet jeuhet, ureuëng nyan banci keu trang; ureuëng nyan hana jitem teuka ubak trang, mangat buet jih nyang jeuhet hana deuh teukalon. **21** Teuma ureuëng nyang peubuet keuheundak Po teu Allah, teuka ubak trang mangat jeuet sahéh bahwa peue nyang jipeubuet nyan na kheueh meunurot keuheundak Po teu Allah.

Isa dan Nabi Yahya Pumanö

22 Óh ka lheuehnyan Isa dan murit-murit Gobnyan geujak u Yudea. Gobnyan tinggai disinan na padub watée treb jih ngon awaknyan dan geupumanö. **23**- **24** Nibak watée nyan Nabi Yahya gohlom jipeutamong lam glab. Gobnyan geupumanö gob di Ainon, hana padub na jiôh ngon Salim, sabab bak teumpat nyan jai that ié. Ureuëng ramé jijak bak gobnyan, dan gobnyan laju geupumanö awaknyan. **25** Na meupadubdroe murit Nabi Yahya jimeudakwa ngon ureuëng Yahudi keuhai atoran gleh. **26** Awaknyan laju jijak bak Nabi Yahya, dan jipeugah lagée nyoe, "Pak Gurée, peu kheueh Bapak mantong neuingat ureuëng nyang meusajan ngon Bapak di meurandeh Krueng Yordan nyan, nyang Bapak tunyok bak kamoe yoh masa ilée? Gobnyan bak saat teungoh geupumanö cit, dan banmandum ureuëng jijak bak Gobnyan!" **27**Geujaweueb lé Nabi Yahya, "Manusia hana jiteumé sapeue meunyoe hana geubri lé Allah keu jihnyan. **28** Gata keudroe ka tadeungoe ulôn peugah, 'Ulôn bukon Raja Peuseulamat. Ulôn geu-utus leubeh awai nibak Gobnyan.' **29** Dara barô na kheueh atra linto barô. Rakan linto barô nyan teuma jidong bak binéh sira jideungoe, dan jihnyan galak meunyoe jideungoe su teungku linto. Meunan cit teuma ngon ulôn. Bak saatnyoe ulôn galak lumpah na. **30** Gobnyan kheueh paleng peunteng, dan ulôn maken kureuëng peunteng."

Gobnyan nyang teuka nibak syeuruga

31 Nyang teuka nibak ateueh leubeh nibak peue mantong. Nyang teuka nibak lam donya jitamong lam kawöm ureuëng donya, dan jimeututoe keuhai-hai nyang na hubongan ngon donya. Gobnyan nyang teuka nibak ateueh leubeh nibak peue mantong nyang na. 32 Gobnyan geumeututoe keuhai nyang ka Gobny an deungoe, teuma hana meusidroe pih nyang jitem patéh ateueh peue nyang ka geupeu saksi nyan. 33 Ureuëng nyang meuiman nibak keusaksian Gobnyan nyan, laju jipatéh bahwa Allah nyan na kheueh beutôi. 34 Sabab ureuëng nyang geu-utus lé Po teu Allah jipeusampoe tutoe haba nyang teuka bak Allah, sabab Roh Allah ka geubri bak gobnyan sipeunoh jih. 35 Bapak geugaséh keu Aneuëk Geuh, dan ka geuseurah banmandum kuasa bak Gobnyan. 36 Ureuëng nyang meuiman bak Aneuëk nyan teuma meuteumé udeb seujati dan keukai. Teuma ureuëng nyang hana taát keu Aneuëk nyan ureuëng nyan hana meuteumé udeb. Jihnyan geuhuköm lé Po teu Allah siumu masa.

Isa ngon ureuëng inong Samaria

4:1 Ureuëng-ureuëng Farisi jideungoe bahwa Isa leubeh jai geupumanö ureuëng nibak Nabi Yahya. (2 Nyang sibeuna jih Isa keudroe hana geupumanö lé murit-murit Gobnyan.) 3 Watée Isa geuteupeue bahwa ureuëng-ureuëng Farisi ka jideungoe hai nyan, gobnyan geutinggai Yudea laju geugisa u Galilea. 4 Bak watée geugisa nyan gobnyan harôh geujak rot Samaria. 5 Teuma trok laju Isa bak saboh banda di Samaria nyang nan banda nyan Sikhar, hana padub na jiôh nibak tanoh nyang yoh ilée geubri lé Nabi Yakub keu aneuëk gobnyan Nabi Yusuf. 6 Disinan na meuteumé mon Nabi Yakub. Isa hék that-that sabab bak geujak nyan, sababnyan kheueh gobnyan geuduek bak binéh mon. Watéenyan kira-kira poh dua blaih uroe. 7- 8 Dan murit-murit Isa ka geujak u banda keu jijak bloe peunajoh. Óh lheueh nyan na sidroe ureuëng inong Samaria teuka bak mon nyan keu jijak crông ié. Isa geupeugah bak inong nyan, "Mak, peu kheueh jeuet Lôn lakée jieb ié?" 9 Jijaweueb lé ureuëng inong Samaria nyan, "Teungku ureuëng Yahudi, di ulôn nyoe ureuëng Samaria; pakon teungku lakée jieb ié bak ulôn?" (Sabab ureuëng-ureuëng Yahudi hana hubongan

ngon ureuëng Samaria. **10** Geujaweueb lé Isa," Meunyoe droeneueh neuteupeue meuneubri Allah dan soe nyang meulakée jieb ié bak Droeneueh, pasti droeneueh keudroe nyang lakée jieb ié bak ureuëng nyan, dan Gobnyan teuma geubri keu droeneueh ié udeb." **11** Kheun ureuëng inong nyan, "Teungku hana meutima, dan mon nyoe lhok lumpah na. Dipat Teungku meuteumé ié udeb? **12** Nabi Yakub, bapak indatu kamoe, geubri bak kamoe mon nyoe. Gobnyan keudroe nyang cok ié mon nibak teumpat nyoe; meunan cit teuma ngon aneuëk-aneuëk gobnyan dan beulatang peulara gobnyan. Peue kheueh Teungku pike teungku leubeh rayeuk nibak Nabi Yakub?" **13** "Ureuëng nyang jieb ié nyoe teuma jiteuka glaih lom," geupeugah lé Isa, **14** "teuma ureuëng nyang jijieb ié nyang teuma Ulôn bri, ureuëng nyan hana teuma glaih le siumu masa. Sabab ié nyang Ulôn bri nyan jeuet keu mata ié lam tuboh ureuëng nyan nyang jiteubiet uluwa dan teubri bak ureuëng nyan udeb seujati dan keukai." **15** Kheun ureuëng inong nyan, "Teungku, neubri kheueh keu ulôn ié nyan, mangat ulôn hana glaih le; dan hana peureulée Ie lôn riwang keunoe keu lôn jak crông ié." **16** "Jak kheueh, tawök lakoe droeneueh, dan gisa kheueh keunoe," kheun Isa. **17** "Ulôn hana meulakoe," Jaweueb inong nyan. "Keubiet beutôi lagée kheun droeneueh," geupeugah lé Isa. **18** "Sabab droeneueh ka tameukawen limong go, dan ureuëng nyang udeb meusajan ngon droeneueh bak saat nyoe bukon lakoe droeneueh " **19** "Jinoenyoe barô kheueh lôn teupeue bahwa teungku sidroe Nabi," jipeugah le inong nyan. **20**Indatu kamoe geuseumah Allah bak bukét nyoe, teuma bansa teungku jipeugah bahwa di Yerusalem mantong kheueh teumpat ureuëng jiseumah Allah." **21** "Peucaya kheueh," kheun Isa bak ureuëng nyan, "bak saboh watée manusia teuma jiseumah Bapak, hana le nibak bukét nyoe, dan bukon teuma di Yerusalem. **22** Droeneueh ureuëng Samaria neuseumah nyang hana neuturi, seudangkan kamoe ureuëng Yahudi kamoe seumah Gobnyan nyang kamoe turi, sabab keuseulamatan teuka nibak ureuëng Yahudi. **23** Teuma watée jih keubiet teuka, ka teuka, bahwa ngon kuasa Roh Allah manusia teuma jiseumah Bapak sibagoe Allah nyang beutôi nyang geuharab lé Bapak. **24** Sabab Allah nyan Roh, teuma ngon kuasa Roh Allah manusia hase jiseumah Bapak lagée toh Gobnyan na. **25** Ureuëng

inong nyan jipeugah bak Isa, "Ulôn kuteupeue Raja Peuseulamat (nyang teupeugah Almaseh) teuma teuka. Meunyoe Gobnyan teuka, Gobnyan teuma geupeugah bak geutanyoe." **26** "Ulôn kheueh nyan," jaweueb Isa, "Ulôn nyang saat nyoe teungoh meututoe ngon droeneueh." **27** Bak watée murit-murit Isa ka geugisa. Awaknyan hireuen watée jikalon Isa geupeugah haba ngon sidroe ureuëng inong. Teuma hana meusidroe pih lamkawan awaknyan nyang jiteumanyong bak inong nyan, "Peue nyang mak peureulée?" atawa nyang teumanyong bak Isa, "Pakon Bapak neumeututoe ngon inong nyan?" **28** Dan ureuëng nyan laju jitinggai teumpat nyan dan laju jiplueng lam banda óh trok keudeh laju jipeugah bak ureuëng-ureuëng nyang na lam banda nyan, **29** "Jak takalon ureuëng nyang peugah bak ulôn peue-peue mantong nyang ka Iheueh ulôn peubuet. Peu kheueh mungken Gobnyan Raja Peuseulamat?" **30** Dan ureuëng nyan pih laju jitinggai banda jihnyan jijak laju ubak Isa. **31** Bak watée nyan murit-murit Isa geupakat gobnyan mangat Isa geutem makheun, "Bapak Gurée," kheun awaknyan, "Neumakheun laju." **32** Teuma geujaweueb lé Isa, " Na peunajoh bak Ulôn, nyang hana gata teupeue." **33** Dan murit-murit Gobnyan laju jiteumanyong sabe keudroe-droe, "Peu kheueh ureuëng laén nyang ba peunajoh keu Gobnyan?" **34** Laju geupeugah lé Isa, "Peunajoh Ulôn na kheueh teuseutôt keuheundak Gobnyan nyang utus Ulôn, dan teupeuseuleusoe buet nyang ka geujôk bak Ulôn. **35** Gatanyoe tapeugah, 'Peuet buleuen teuk musém mupot.' Teuma Ulôn peugah bak gata: Ngieng lam blang-blang nyang kunéng pade, ka siab keu teupot! **36** Ureuëng nyang mupot ka jipeuphon teurimong upah jih dan jipeusapat hase keu udeb nyang seujati dan keukai. Teuma nyang teumabu dan ureuëng nyang mupot jeuet udeb mumangat-mangat ngon gobnyan. **37** Pribasa nyoe beutôi cit, 'Nyang sidroe tukang pula, dan nyang laén nyang pot.' **38** Ulôn yue bak gata tajak mupot u blang nyang hana gata peubuet; ureuëng laén ka jimubuet disinan, dan gata tateurimong laba nibak buet awaknyan." **39** Jai that-that ureuëng Samaria peunduduek banda nyan meuiman bak Isa, sabab ureuëng inong nyan jipeugah, 'Gobnyan geupeugah bak ulôn peue-peue mantong nyang ka lheueh ulôn peubuet.' **40** Teuma, watée ureuëng-ureuëng Samaria nyan meurumpok ngon Isa,

awaknyan jilakée ngon meuharab that mangat Gobnyan geutem tinggai ngon awaknyan. Teuma Isa tinggai bak teumpat nyan dua uroe treb jih. **41** Óh lheuehnyan leubeh jai lom ureuëng nyang meuiman bak Isa sabab peue nyang geupurunoe keudroe bak awaknyan. **42** Awaknyan jipeugah bak ureuëng inong nyan, "Kamoe ka kamoe meuiman nibak saat nyoe, kon le sabab peue nyang ka gata peugah bak kamoe, sabab kamoe keudroe pih ka kamoe deungoe Gobnyan, dan kamoe teupeue bahwa Gobnyan na kheueh Nyang Peuseulamat donya."

Isa geupuléh aneuëk peugawée meuligoe

43 Óh ka lheueh dua uroe tinggai di Sikhar, Isa geujak teuma u Galilea. **44** Isa keudroe ka geupeugah, "Sidroe Nabi hana jihoreumat di nanggroe jih keudroe." **45** Teuma watée Gobnyan ka trok u Galilea, ureuëng-ureuëng nyang na disinan jisambot Gobnyan ngon galak até, sabab awaknyan na di Yerusalem watée Uroe Raya Paskah, dan ka jikalon mandum nyang geupeubuet lé Isa. **46** Óh Iheuehnyan Isa geugisa lom u Kana di Galilea, bak teumpat Gobnyan ka lheueh geu-ubah ié jeuet keu ié anggô. Lam banda nyan na sidroe peugawée peumeurintah, aneuëk ureuëng nyan teungoh sakét brat di Kapernaum. **47** Watée ureuëng nyan jideungoe bahwa Isa ka teuka u Galilea nibak Yudea, ureuëng nyan laju jijak bak Isa dan jilakée Gobnyan beugeutem jak u Kapernaum mangat geutem peupuléh aneuëk Gobnyan nyang karab maté. **48** Isa geupeugah bak peugawée peumeurintah nyan, "Meunyoe gatanyoe hana takalon buet-buet nyang ajaéb, gata hana tapatéh." **49** "Teungku," kheun peugawée peumeurintah nyan, "bubagaih kheueh neujak sigohlom aneuëk ulôn maté." **50** Geupeugah lé Isa bak ureuëng nyan, " Jakwoe kheueh laju, aneuëk gata ka puléh." Ureuëng nyan jipatéh peue nyang geupeugah lé Isa, laju ureuëng nyan jijak. **51** Bak teungoh rot ueh, peulayan-peulayan ureuëng nyan jijak bak ureuëng nyan sira jipeugah lagéenyoe, " Aneuëk Teungku ka puléh." **52** Laju peugawée nyan jitanyong bak awaknyan poh padub aneuék nyan phon puléh. Awaknyan jijaweueb, " Kira-kira poh sa cot uroe deumam jih gadoh." **53** Laju ayah aneuëk nyan teuingat peue

nyang ka geupeugah lé Isa bunoe, "Aneuëk gata puléh." Teuma peugawéenyan meunan cit banmandum keuluwarga jih meuiman ubak Isa. **54** Nyan kheueh buet ajaéb nyang keudua nyang geupeubuet le Isa di Galilea óh ka lheueh Gobnyan teuka nibak Yudea.

Teupeupuléh gob nibak kulam Betesda

5:1 Óh lheueh nyan na peurayaan Yahudi, lé sabab nyan Isa geujak u Yerusalem. **2** Di Yerusalem rab "Pintoe Bubiri" na saboh kulam, nyang lam basa Ibrani nan jih Betesda. Nibak teumpat nyan na limong boh seuramoe. **3** Nibak seuramoe-seuramoe nyan jai that-that ureuëng sakét nyang teuéh-éh; na nyang buta, na nyang capiek, dan na teuma nyang lapée. Awaknyan banmandum jipreh ié lam kulam nyan meugeulumbang. **4** Sabab na watée jih malaikat Tuhan geutreun lam kulam nyan dan geuyok-yok ie lam kulam nyan. Dan ureuëng sakét nyang phon that treun lam kulam nyan watée ié nyan meugeulumbang teuma puléh nibak mandum peunyakét nyang na nibak ureuëng nyan. **5** Nibak teumpat nyan na sidroe ureuëng agam nyang ka keunong sakét lhée ploh lapan thon treb jih. **6** Isa geukalon ureuëng nyan teuéh nibak teumpat nyan, dan geuteupeue bahwa ureuëng nyan ka treb that sakét; lé sabab nyan Isa geutanyong bak ureuëng nyan, "Peu kheueh gatatem gata beu puléh?" **7** Ureuëng sakét nyan laju jijaweueb," Wahe Bapak lôn, hana ureuëng nyang na nibak teumpat nyoe nyang jitem peutamong lôntuan lam kulam nyan watée ié nyan meugeulumbang. Dan watée lôntuan teungoh lôn jak lam kulam, ureuëng laén ka awai leubeh ilée." **8** Teuma Isa laju geupeugah bak ureuëng nyan, "Beudôh kheueh, dan gulông laju tika gata dan gatajak kheueh." **9** Bak watée nyan cit teuma ureuëng nyan puléh. Ureuëng nyan jigulong tika jih laju jijak. Hainyan na jih jijak uroe Sabat. **10** Lé sababnyan dumna peunguasa Yahudi laju jipeugah bak ureuëng nyang ban puléh nyan, "Uroenyoe uroe Sabat. Gata hana jeuet tabeuôt tika gata." **11** Teuma ureuëng nyan jiseuôt, "Ureuëng nyang peupuléh ulôn bunoe nyang yue bak ulôn mangat lôn gulong tika lôn dan lôn jak." **12** "Soe kheueh nyang yue gata tagulong tika gata dan jiyue jak?" tanyong ureuëng nyan. **13** Teuma lé

ureuëng nyang ka puléh nyan hana jituri soe ureuëng nyan, sabab Isa ka gadôh lamkawan ureuëng ramé nyan. **14** Óh Iheuehnyan Isa meurumpok ngon ureuëng nyan lam Baét Tuhan, dan geupeugah bak ureuëng nyan, "Jinoenyoe gata ka puléh. Bék kheueh tapeubuet desya lé, mangat hana gata rasa hai nyang leubeh brok lom nibak nyang ka." **15** Ngon lagéenyan jijak kheueh ureuëng nyan jijak peugah ubak peunguasa bansa Yahudi bahwa Isa kheueh nyang peupuléh jihnyan. **16** Dan ngon sabab nyan awaknyan ka jipeuphon jipeusosah Isa, sabab gobnyan geupeu puléh gob nibak uroe Sabat. **17** Teuma Isa geupeugah bak awaknyan, "Bapak ulôn teutab geumubuet trok nibak uroenyoe, dan Ulôn pih kumubuet." **18** Deungon tutoe haba nyan kajeuet keusabab nibak ureuëng Yahudi keuneuk jipoh maté Gobnyan. Awaknyan jipeubuet hai nyang lagée nyan, kon lé sabab Gobnyan geupeu beuáh peuratoran agamakeuhai uroe Sabat, teuma lé sabab Gobnyan geupeugah bahwa Po teu Allah nyan Bapak Gobnyan; ngon lagée nyan Gobnyan ka geupeusa droe Geuh saban ngon Po teu Allah.

Keukuasaan Aneuëk

19 Isa geujaweueb keu ureuëng-ureuëng nyan lagée nyoe, "Peucaya kheueh, Aneuëk hana hase jipeubuet sapeue ngon kuasa jih keudroe. Gobnyan hase geupeubuet peue nyang ka geukalon nyang geupeubuet lé Bapak Geuh keudroe, nyang kheueh teuma nyang geupeubuet lé Aneuëk. **20** Sabab Bapak geugaséh keu Aneuëk dan geutunyok bak Gobnyan banmandum nyang geupeubuet keudroe. Kon nyan mantong, Bapak teuma geutunyok ubak Gobnyan buet-buet nyang leubeh rayeuk lom, ngon sababnyan gata banmandum hireuen. **21** Bapak nyan geupeubeudôh ureuëng maté, dan geubri keu gobnyan udeb nyang seujati ngon keukai baka; meunan cit teuma ngon Aneuëk geubri udeb nyang keukai baka ubak ureuëng nyang jitem geubri udeb. **22** Bapak keudroe hana geupeu hakém soe-soe mantong. Banmandum keukuasaan keu ngon hakém nyan ka geujok ubak Aneuëk Geuh. **23** Bapak geupeubuet mandum nyan mangat mandum ureuëng jihoreumat Aneuëk lagée jihnyan jihoreumat keu Bapak.

Ureuëng nyang hana jihoreumat Aneuëk hana teuma jihoreumat Bapak nyang utus Aneuëk nyan. **24** Keubiet beutôi nyang lôntuan kheun nyoe: Ureuëng nyang jisimak peue nyang Ulôn peugah, dan meuiman ubak Gobnyan nyang utus Ulôn, ureuëng nyan na udeb seujati ngon keukai baka. Jihnyan hana teuma teuhuköm; jihnyan ka leupah nibak maté dan meuteumé udeb. **25** Peucaya kheueh: Teuma teuka watée jih - dan ka trok watée jih - ureuëng maté teuma jideungoe su Aneuëk Allah. Dan ureuëng nyang deungoe nyan teuma udeb. **26** Lagée Bapak keudroe jeuet keu sumber udeb, dan Gobnyan geupeujeuet Aneuëk Geuh sumber udeb cit teuma. **27** Gobnyan ka geujok bak Aneuëk Geuh nyan hak keujeuet keu hakém, sabab Gobnyan Aneuëk Manusia. **28** Bék kheueh sampoe hireuen gata watée tadeungoe hai nyan, sabab watée jih teuma teuka bahwa banmandum ureuëng nyang ka maté jideungoe su Gobnyan, **29** laju jiteubiet lam jrat. Ureuëng nyang ka jipeubuet nyang jroh teuma jibeudôh keu udeb. Teuma ureuëng nyang ka jipeubuet jeuhet teuma jibeudôh keu teuhuköm."

Bukeuti-bukeuti keuhai Isa

30 Ulôn hana hase lôn peubuet sapeue pih meunyoe ateueh keuheundak lôn keudroe. Ulôn meuhakém lagée nyang geupeurintah lé Po teu Allah. Dan keuputosan Lôn nyan ade, sabab Ulôn hana kuseutôt lagée jikheun lé até Lôn keudroe, teuma keuheundak Bapak nyang utus Ulôn. **31** Meunyoe seukira jih ulôn bri keusaksian Lôn keudroe, keusaksian nyan hana jeuet teupatéh. **32** Teuma na ureuëng laén nyang meusaksi keuhai Ulôn, dan Ulôn kuteupeue peue nyang jimeusaksi nyan beutôi. **33** Gata ka takirém utosan ubak Nabi Yahya, dan gobnyan ka geumeusaksi nyang beutôi keuhai Ulôn. **34** Hai nyoe Ulôn peugah, kon lé sabab Ulôn peureulée keusaksian nibak manusia, teuma mangat gata teupeuseulamat. **35** Nabi Yahya nyan lagée panyöt nyang hu dan jipeuteubiet trang nyang muble-ble. Keu sikeujab nyan gata galak tateurimong cahya nyang trang nyan. **36** Teuma meusaksi Ulôn leubeh rayeuk nibak meusaksi Nabi Yahya, peue nyang jinoenyoe Ulôn peubuet, na kheueh buat nyang geubri tugaih lé

Bapak ubak Ulôn, nyan sibagoe bukeuti bahwa Bapak nyang geu utus Ulôn. **37** Dan Bapak nyang utus lôn nyan pih geumeusaksi keuhai Ulôn. Gata gohlom na peureunah gata deungoe su Gobnyan atawa gata ngieng hi Gobnyan. **38** Tutoe haba Gobnyan hana teukeubah lam até gata sabab gata hana tapatéh keu Ulôn nyang geu-utus lé Gobnyan. **39** Gata tameurunoe Alkitab sabab ngon lagée nyan gata sangka ngon cara nyang lagée nyan gata na udeb seujati dan keukai baka. Dan Alkitab nyan keudroe jimeusaksi keuhai Ulôn. **40** Teuma gata hana tatem mangat ubak ulôn meuteumé udeb nyang keukai baka. **41** Ulôn hana lôn mita jipujoe nibak manusia. **42** Ulôn kuturi gata. Ulôn kuteupeue gata hana tagaséh ubak Po teu Allah lam até gata. **43** Ulôn kuteuka ngon kuasa Bapak, teuma gata hana tateurimong Ulôn. Teuma meunyoe ureuëng laén teuka ngon kuasa jih keudroe, gata tatem teurimong Gobnyan. **44** Pakriban gata hase tapatéh, meunyoe gata tamita jipujoe lé sabe keudroe-droe gata, dan hana ta useuha tamita pujoe nibak Po teu Allah nyang Esa? **45** Bék gata pike Ulôn kupeusalah gata dikeue Bapak. Nyang bit jih nyang peusalah gata na kheueh Nabi Musa, gobnyan nyang gata harab. **46** Seukira jih gata tapeucaya ubak Nabi Musa, gata teuma tameuiman ubak Ulôn, sabab keuhai Ulôn kheueh gobnyan teumuléh. **47** Teuma meunyoe gata hana tapatéh ubak peue nyang geutuléh lé Nabi Musa, pakriban teuma gata hase tapatéh ubak nyang Ulôn peugah?"

Isa geubri makheun limong ribée droe ureuëng

6:1 Na meupadub watée óh Iheueh nyan Isa geujak u meurandeh Danau Galilea, nyang nan laén Danau Tiberias. **2** Óh ka trok gobnyan keudeh, jai that-that ureuëng nyang seutôt Gobnyan sabab awaknyan ka jiteupeue buet-buet nyang ajaéb nyang ka Iheueh geupeubuet ngon cara geupeu puléh ureuëng sakét. **3** Isa laju geuék u ateueh bukét, laju geuduek disinan ngon murit-murit Gobnyan. **4** Bak watée nyan ka to that Uroe Raya Paskah Yahudi. **5** Watée geungieng lé Isa ban sikeulileng Gobnyan, laju geukalon ureuëng meurôn-rôn jijak bak Gobnyan. Ngon sabab nyan Gobnyan laju geupeugah bak Filipus, "Dipat tanyoe hase tabloe peunajoh

mangat banmandum awaknyoe hase jimakheun?" (**6** Isa ka geuteupeue peue nyang teuma geupeubuet, teuma Gobnyan geupeugah meunan sabab Gobnyan geukeuneuk ujoe Filipus.) **7** Jijaweueb lé Filipus, "Meunyoe tabloe ruti ngon dua reutôh péng pirak hana seb keu ureuëng nyang jai that nyoe, bah pih tieb-tieb ureuëng meuteumé bacut mantong." **8** Sidroe murit Isa nyang laén, nyang nan jih Andreas, syedara Simon Petrus, jipeugah lagée nyoe, **9** "Lamkawan geutanyoe na aneuëk agam bak jih na limong boh ruti dan dua boh eungkot. Teuma patna seb atranyan keu ureuëng nyang jai nyoe?" **10** "Gata yue kheueh awaknyan banmandum mangat jiduek," Kheun Isa. Bak teumpat nyan jai that-that naleueng, jadi mandum ureuëng ramé nyan jiduek ateueh naleueng - banmandum na kira-kira limong ribée droe ureuëng agam. **11** Óh lheueh nyan Isa laju geucok ruti nyan, laju geumeudoá syukoe bak Po teu Allah. Óh lheueh nyan laju geubagi-bagi ruti nyan keu ureuëng ramé. Meunan cit óh lheuehnyan geubagi-bagi teuma eungkot nyan, dan awaknyan laju jipajoh sipuih-puih jih. **12** Óh ka Iheueh banmandum awaknyan jimakheun sampoe troe, Isa laju geupeugah bak murit-murit Gobnyan, "Peusapat kheueh laju séueh-séueh nyang leubeh jipajoh lé awaknyan; bék sampoe na nyang teutiek." **13** Laju awaknyan geupeusapat na dua blaih boh raga peunoh peunajoh nyang leubeh nibak limong boh ruti nyang jimakheun lé ureuëng ramé nyan. **14** Watée ureuëng ramé jikalon buet nyang ajaéb nyang ka geupeubuet lé Isa nyan, awaknyan laju jipeugah, "Keubiet, nyoe kheueh Nabi nyang teuharab teuka lam donya!" **15** Isa geuteupeue awaknyan jitem teuka keu jijak paksa Gobnyan mangat geutem jeuet keu raja awaknyan. Sabab nyan geujak laju peuaséng droe u daerah nyang meubukét-bukét.

Isa geujak ateueh ié

16 Watée uroe ka jiteuka malam, murit-murit Isa laju jitron u danau. **17** Laju awaknyan jiék ateueh peurahô jijeumeurang danau geutuju u Kapernaum. Uroe ka seupôt Isa gohlom cit teuka geujak bak awaknyan. **18** Bak watée nyan danau ka jipeuphon meu-umbak sabab angén teuga ka jitreun. **19** Óh ka lheueh awaknyan jimeulayeue na kira-kira limong atawa

nam kilo metée, awaknyan laju jikalon Isa geujak ateueh ié sira geutuju bak awaknyan. Awaknyan teumakot lumpah na. **20** Teuma Isa geupeugah bak awaknyan, "Bék teumakot, nyoe Ulôn!" **21** Dan ngon galak até awaknyan jiteurimong Gobnyan geuék ateueh peurahô, dan watée nyan cit teuma peurahô awaknyan trok ubak teumpat nyang teutuju.

Ureuëng-ureuëng jimita Isa

22 Óh singoh beungoh ureuëng ramé mantong na tinggai di meurandeh danau, jiteupeue bahwa bunoe na saboh peurahô disinan. Awaknyan jiteupeue bahwa murit-murit Isa ka habéh jibeurangkat ngon peurahô nyan, seudangkan Isa hana geuseutot. **23** Óh lheuehnyan na meupadub boh peurahô nyang teuka nibak banda Tiberias dan laju jitiek saôh bak binéh ureuëng ramé nyang teungoh pajoh ruti óh ka lheueh Tuhan geumeudoá syukoe. **24** Watée ureuëng ramé nyan jikalon bahwa Isa meunan cit ngon murit-murit Gobnyan ka hana le bak teumpat nyan, awaknyan pih laju jiék ateueh peurahô nyang nadisinan dan laju jijak u Kapernaum keu jijak mita Isa.

Isa, ruti nyang teubri udeb

25 Watée ureuëng-ureuëng nyan meurumpok ngon Isa di meurandeh danau, awaknyan laju jitanyong bak Gobnyan, "Bapak Gurée, pajan Bapak trok bak teumpat nyoe?" **26** Isa geujaweueb, "Keubiet that, gatanyoe ta mita Ulôn bukon le sabab gatanyoe ka muphom meukeusut buet-buet ajaéb nyang Ulôn peubuet, teuma sabab gata ka taseumajoh sampoe troe. **27** Bék kheueh tamubuet keu meuteumé peunajoh nyang hase habéh dan brok. Mubuet kheueh keu hase meuteumé peunajoh nyang hana jitem brok dan nyang jibri udeb seujati ngon keukai. Peunajoh nyan teuma geubri lé Aneuëk Manusia keu gata, sabab Gobnyan ka geubaiát lé Po teu Allah Bapak." **28** Laju awaknyan jiteumanyong bak Gobnyan, "Peue nyang harôh kamoe peubuet jeuet kamoe peubuet keuheundak Po teu Allah?" **29**Geujaweueb lé Isa, "Nyoe kheueh nyang geulakée lé Po teu Allah nibak

gata: Meuiman kheueh ubak Gobnyan nyang ka geu-utus lé Allah." **30** "Meunyoe meunan," kheun awaknyan," Peue bukeuti jih nyang jeuet bapak jok bak kamoe mangat jeuet kamoe ngieng dan kamoe meuiman ubak Bapak? Peue nyang teuma Bapak peubuet? **31** Indatu kamoe geupajoh manna lam padang pasi, lagée nyang na teutuléh lam Alkitab, 'Gobnyan geubri bak awaknyan peunajoh ruti dan syeuruga.' " **32** Laju Isa geupeugah bak awaknyan, "Peucaya kheueh: Kon Nabi Musa, teuma Bapak ulôn kheueh nyang bri keu gata ruti nyang sibeuna jih nibak lam syeuruga. **33** Sabab ruti nyang geubri lé Po teu Allah na kheueh Gobnyan nyang geutreun nibak lam syeuruga, dan geubri udeb bak manusia lam donya nyoe." **34** "Bapak," kheun awaknyan, "Neubri kheueh keu kamoe ruti beusabe-sabe," **35** "Ulôn kheueh ruti nyang teubri udeb," kheun Isa bak awaknyan. "Ureueng nyang jijak bak Ulôn hana deuek le siumu masa. Dan ureuëng nyang peucaya keu Ulôn hana teuma glaih le siumu masa." **36** "Teuma lagée nyang ka lheueh teupeugah bak gata, bah kheueh gata ka takalon ulôn, gata teutab hana patéh. **37** Banmandum ureuëng nyang geubri lé Bapak keu Ulôn teuma ji teuka bak Ulôn. Ulôn hana teuma lôn tulak soemantong nyang jitem jak bak Ulôn. **38** Sabab Ulôn kutreun nibak lam syeuruga, bukon Ulôn kupeubuet keuheundak Lôn keudroe, teuma keuheundak Gobnyan nyang utus Ulôn. **39** Dan nyoe kheueh keuheundak Gobnyan nyang utus Ulôn: mangat nibak banmandum ureuëng nyang geubri keu Ulôn, hana meusidroe pih nyang gadôh; teuma jeuet Ulôn peubeudôh awaknyan bak Uroe Kiamat. **40**Keubiet nyoe kheueh keuheundak Bapak ulôn: Mangat banmandum nyang kalon Aneuëk dan meuiman bak Aneuëk nyan ureuëng nyan meuteumé udeb seujati dan keukai, dan ulôn peu-udeb lom teuma watée Uroe Kiamat." **41** Dum na ureuëng Yahudi kajipeuphon meupéb-péb keu Isa, sabab Gobnyan geupeugah: "Ulôn ruti nyang jitreun nibak syeuruga", **42** Awaknyan jipeugah lagée nyoe, "Bukon kheueh ureuëng nyoe Isa, aneuék Yusuf? Kamoe meuturi ma ngon yah jih! Pakriban jeuet jipeugah bahwa jihnyoe jitreun nibak Syeuruga?" **43** Dan Isa laju geupeugah bak awaknyan, "Bék meupéb-péb. **44** Hana meusidroe pih nyang hase jijak bak Ulôn, meunyoe Bapak nyang utus Ulôn, hana geuba gobnyan bak Ulôn; dan soe nyang

teuka, ureuëng nyan teuma lôn peubeudôh bak Uroe Kiamat. **45** Lam Kitab Nabi-nabi na teutuléh lagée nyoe, 'Banmandum ureuëng teuma geupurunoe lé Po teu Allah.' Ngon iagée nyan, banmandum ureuëng nyang jideungoe Bapak jimeurunoe bak Gobnyan teuma jijak bak ulôn. **46** Ngon lagée nyan bukon meumakna na ureuëng nyang ka jikalon Bapak. Teuma gobnyan nyang teuka nibak Po teu Allah, ka jikalon Bapak. **47** Beutateupeue kheueh: Ureuëng nyang meuiman, bak ureuëng nyan na udeb seujati dan keukai. **48** Ulôn kheueh ruti nyang teubri udeb. **49** Indatu gata jimakheun manna di padang pasi dan awaknyan teutab cit maté. **50** Teuma kon lagée nyan ngon ruti nyang jitron nibak syeuruga; ureuëng nyang makheun ruti nyan hana teuma maté. **51** Ulôn kheueh ruti nyang treun nibak syeuruga - ruti nyang teubri udeb. Ureuëng nyang makheun ruti nyoe teuma udeb siumu masa. Ruti nyang teuma ulôn bri keuhajat udeb manusia lam donya na kheueh asoe Ulôn." **52** Watée jideungoe haba nyan ureuëng-ureuëng Yahudi laju jimeudakwa sabe keudroe-droe, "Pakriban ureuëng nyoe hase jibri asoe Jih keu geutanyoe keu teumakheun?" kheun awaknyan. **53** Laju Isa geupeugah bak awaknyan, "Peucaya kheueh: Meunyoe gata hana tapajoh asoe Aneuëk Manusia dan gata jieb darah Jihnyan, gata hana teuma beutôi-beutôi udeb. **54** Ureuëng nyang makheun asoe Ulôn dan jijieb darah Ulôn keu ureuëng nyan na udeb seujati dan keukai dan Ulôn teuma Lôn peubeudôh ureuëng nyan bak Uroe Kiamat. **55** Sabab asoe Ulôn keubiet peunajoh, dan darah Ulôn keubiet nyang teujieb. **56** Ureuëng nyang makheun asoe Ulôn dan jijieb darah Lôn, ureuëng nyan teutab meusaboh ngon Ulôn, dan Ulôn ngon ureuëng nyan. **57** Bapak nyang udeb nyan, geu-utus Ulôn dan Ulôn pih udeb nibak Bapak. Meunan cit ureuëng nyang makheun asoe Ulôn teuma udeb nibak Ulôn. **58** Nyoe kheueh ruti nyang jitreun nibak syeuruga: bukon ruti lagée geumakheun indatu gata. Sabab óh lheueh teupajoh rutinyan, awaknyan maté cit teuma. Teuma ureuëng nyang makheun ruti nyoe teuma udeb siumu masa" **59** Banmandum nyan geupeugah lé Isa bak watée Gobnyan geuseumeubeuet lam rumoh iébadat di Kapernaum.

Tutoe haba nyang teubri udeb seujati dan keukai

60 Óh ka lheueh jideungoe tutoe gaba Isa nyan, jai that murit Gobnyan jipeugah, "Ajarannyoe keubiet lumpah brat. Soe nyang hase jiteurimong nyan!" **61** Isa keudroe geuteupeue bahwa murit-murit Gobnyan meupéb-péb keuhai nyan. Teuma Gobnyan laju geupeugah," Peu kheueh gata teusinggong sabab tutoe haba lôn nyan? **62** Pakriban jeuet jih singoh meunyoe gata ngieng Aneuëk Manusia jiék lom bak teumpat awai phon? **63** Nyang peujeuet manusia udeb na kheueh Roh Allah. Teunaga manusia hana meuguna. Tutoe haba nyang Ulôn peugah bak gata nyoe na kheueh tutoe haba Roh Allah dan tutoe haba nyang teubri udeb. **64** Teuma na cit diteungoh-teungoh gata nyang hana meucaya." (Isa ka geuteupeue phon yoh awai soe-soe ureuëng nyang hana jitem peucaya, dan soe teuma nyang keuneuk khianat Gobnyan.) **65** Laju geupeugah lom lé Isa Almaseh, "Nyan kheueh sabab jih Ulôn britée bak gata bahwa hana meusidroe pih nyang hase jijak bak Ulôn, meunyoe Bapak hana geubri keumungkenan." **66** Phon saát nyan le that that murit Gobnyan nyang tinggai Gobnyan, dan hana jitem seutôt le Gobnyan. **67** Laju Isa geupeugah bak bandua blaih droe murit Gobnyan, "Peu kheueh gata keuneuk tinggai cit Ulôn?" **68** "Tuhan," kheun Simon Petrus bak Gobnyan, "Bak soe teuma kamoe jak? Haba Tuhan teubri udeb seujati dan keukai. **69** Kamoe ka kamoe peucaya dan yakén that-that bahwa Tuhan kheueh utosan suci nibak Po teu Allah." **70** Jaweueb Isa, "Bukon kheueh Ulôn nyang ka Lôn piléh gata dua blaih droe nyoe? Teuma sidroe nyang na lamkawan gata na kheueh roh jeuhet!" **71** Nyang geumeukeusut lé Isa na kheueh Yudas aneuëk Simon Iskariot. Sabab, bah kheueh Yudas nyan sidroe nibak bandua blaih droe murit Isa, jihnyan teuma jikhianat Isa.

Isa ngon syedara-syedara Gobnyan

7:1 Óh lheueh nyan Isa geujak hoho mantong bansaboh Galilea. Gobnyan hana geutem jak u Daerah Yudea sabab peunguasa Yahudi nyang na disinan na niet keuneuk poh maté Gobnyan. **2** Bak watée nyan karab that ngon Uroe Raya Jambo Ôn. **3** Teuma lé syedara-syedara Isa laju geupeugah ubak Gobnyan, "Tinggai kheueh teumpat nyoe dan gata jak laju

u Yudea, mangat murit-murit Gata pih jeuet jikalon buet Gata. **4** Hana ureuëng nyang jisöm peue nyang jipeubuet, meunyoe ureuëng nyan keuneuk jeuet keu ureuëng meusyeuhu. Meunyoe gata peubuet hai-hai nyang lagée nyan, bansigom donya harôh jiteupeue!" (**5** Sabab syedara-syedara Gobnyan keudroe hana peucaya cit bak Gobnyan.) **6** "Gohlom trok watée nibak Ulôn," geupeugah lé Isa bak awaknyan, "teuma meunyoe keu gata, pajan mantong hase. **7** Donya nyoe hana mungken jibanci gata. Teuma meunyoe Ulôn keubiet jibanci lé donya, sabab Ulôn sabe Lôn peugah bak donya bahwa buet jeuhet. **8** Jak kheueh gata keudroe bak peurayaan nyan. Ulôn hana Lôn jak sigohlom trok watée jih nibak Ulôn." **9** Meunan kheueh geupeugah lé Isa bak syedara-syedara Gobnyan, dan Gobnyan pih laju tinggai di Galilea.

Isa bak peurayaan Jambo Ôn

10 Óh ka leupah syedara Gobnyan banmandum jijak bak peurayaan nyan, seungab-seungab Isa geujak keudroe ngon hana jiteupeue lé meusidroe ureuëng pih. **11** Teungoh peurayaan nyan, lé peunguasa Yahudi jimita Gobnyan dan jitanyong-tanyong, "Dipat ureuëng nyan?" **12** Jai that-that ureuëng ka jimeusáh-sáh keuhai Gobnyan. Na nyang peugah, "Gobnyan ureuëng gét," na teuma nyang peugah, "Kon ureuëng gét! Gobnyan jipeusisat ureuëng ramé." **13** Teuma hana meusidroe pih nyang jijeuet peugah haba nyan seucara troh trang keuhai Gobnyan sabab awaknyan jitakot keu peunguasa Yahudi. **14** Teungoh peurayaan nyan teupeuna, Isa laju geutamong lam Baét Allah, óh trok keunan laju geuseumeubeuet. **15** Bubena peunguasa Yahudi hireuen lumpah na laju jipeugah, "Peue sabab ureuëng nyoe jai that-that nyang jiteupeue, padahai jihnyan hántom na jisikula?" **16** Geujaweueb lé Isa, "Nyang Ulôn peurunoenyoe bukon ajaran Ulôn, teuma ajaran Gobnyan nyang utus Ulôn. **17** Ureuëng nyang jitem seutôt keuheundak Po teu Allah, teuma jiteupeue peu kheueh ajaran Ulôn nyoe teuka jih nibak Po teu Allah atawa nibak Ulôn keudroe. **18** Ureuëng nyang peurunoe ajaran jih keudroe jimita keuhoreumatan keu droe jih keudroe. Teuma ureuëng nyang mita keuhoreumatan keu Gobnyan nyang

utus Jihnyan, ureuëng nyan jujoe, hana nyang teupeunget nibakjihnyan. **19** Bukon kheueh Nabi Musa ka geubri peurintah Po teu Allah keu gata? Teuma lamkawan gata hana nyang seutôt peue-peue nyang teupeurintah nyan. Pakon gatanyoe keuneuk poh maté Ulôn?" **20** Ureueng ramé nyan jijaweueb, "Droeneueh pungoe! Soe nyang keuneuk poh maté Droeneueh?" **21** Isa geujaweueb, "Teuma saboh buet nyang Ulôn peubuet bak uroe Sabat, dan gata hireuen. **22** Nabi Musa geubri keu gata peuratoran keuhai meukatan - bah pih meukatan nyan kon bak Nabi Musa asai jih, teuma nibak bapak-bapak indatu sigohlom Nabi Musa. Ngon sabab nyan, bak uroe Sabat pih gata keuneuk peukatan gob. **23** Meunyoe hainyan gata peubuet mangat bék teuiengkeue peuratoran Nabi Musa keuhai meukatan, pakon gata beungéh keu Ulôn sabab Lôn peupuléh gob banmandum bak uroe Sabat? **24** Bék gata peuhakém ureuëng ngon dasai jih nyang deuh teukalon, teuma ngon dasai keuadelan."

Peu kheueh beutôi Isa Raja Peuseulamat?

25 Óh lheueh nyan na meupadub droe ureuëng Yerusalem jipeugah lagée nyoe, "Peu kheueh kon ureuëng nyoe nyang teungoh teumita-mita keu teupoh maté? **26** Ngieng kheueh jipeugah haba ban galak droe dikeue rakyat ba, dan hana nyang jijeuet peugah sapeue keu ureuëng nyan! Peu kheueh peunguasa-peunguasa geutanyoe mungken geusadar bahwa ureuëng nyoe Raja Peuseulamat? **27** Teuma meunyoe Raja Peuseulamat nyan teuka, hana meusidroe pih jiteupeu dipat asai Gobnyan! Padahai tanyoe tateupeue dipat asai ureuëng nyoe." **28** Óh lheueh nyan, teungoh Isa geuseumeubeuet lam Baét Allah, Gobnyan laju geutawök ngon su nyang teuga, "Jadi gata tateupeue soe Ulôn nyoe, dan dipat asai Ulôn? Ulôn hana teuka ateueh keuheundak Ulôn keudroe. Ulôn geu-utus lé Gobnyan nyang hak geu-utus ulôn, dan Gobnyan jeuetteu peucaya. Teuma gata hana taturi Gobnyan. **29** Ulôn kuturi Gobnyan, sabab Ulôn meuasai nibak Gobnyan, dan Gobnyan kheueh nyang utus Ulôn." **30** Bak watée nyan awaknyan keuneuk drob Isa, teuma hana ureuëng nyang jijeuet mat Gobnyan, sabab gohlom trok watée jih. **31** Jai that-that ureuëng-ureuëng

nyang na lamkawan awaknyan ka jipeuphon meuiman keu Gobnyan, dan jipeugah lagée nyoe, "Meunyoe Raja Peuseulamat nyan teuka, peu kheueh Gobnyan hase geupeubuet buet nyang ajaéb leubeh jai nibak nyang ka jipeubuet lé ureuëng nyoe?"

Useuha keuneuk drob Isa

32 Ureuëng-ureuëng Farisi jideungoe pakriban ureuëng ramé nyan jimeusáh-sáh keuhai Isa. Ngon sabab nyan, meusajan-sajan ngon Imeum-imeum ulée, awaknyan laju jiyue ubak na meupadub droeb tukang jaga Baét Allah mangat jijak droe Isa. **33** Isa geupeugah bak ureuëng ramé nyang na dileuen Baét Allah nyan, "Cuma sikeujab teuk Ulôn nyoe na meusajan gata. Óh ka lheuéh nyan Ulôn teuma lôn gisa ubak nyang utus Ulôn. **34** Gata teuma ta mita Ulôn, teuma hana hase meurumpok ngon Ulôn; sabab gata hana hase tajak bak teumpat Ulôn tinggai." **35** Laju peunguasa Yahudi jimarit sabe keudroe-droe, "Ureuëng nyoe ho jikeuneuk jak sampoe tanyoe hana hase meurumpok ngon jih nyoe? Peu kheueh jihnyoe keuneuk jak ubak ureuëng-ureuëng Yahudi nyang tinggai di luwa nanggroe lamkawan ureuëng Yunani, dan jipeurunoe ureuëng Yunani? **36** Peu kheueh makna Jih jipeugah bahwa geutanyoe teuma tamita jihnyan teuma hana hase meurumpok ngon jihnyan dan geutanyoe hana hase tajak bak teumpat Jihnyan tinggai?"

Ié nyang teubri udeb

37 Bak uroe keuneulheueh nibak peurayaan nyan, na kheueh uroe nyang paleng peunteng, Isa geudong lam Baét Allah laju geupeugah lagée nyoe, "Ureueng nyang glaih jak kheueh keunoe bak Ulôn mangat Lôn peujieb ié. **38** Keuhai ureuëng nyang meuiman bak Ulôn, na teutuléh lam Alkitab, 'Lam até ureuëng nyan jiile ié nyang teubri udeb.' " (**39** Isa geumeututoe keuhai Roh Allah, nyang teuma jiteurimong lé ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan. Sabab, bak watée nyan Roh Allah gohlom geubri; sabab Isa gohlom teupeumulia deungon maté Gobnyan.) **40** Jai that

ureuëng nyang jideungoe peue nyang geupeugah lé Isa, dan lamkawan awaknyan na nyang peugah, " Ureuëng nyoe ka pasti Nabi nyan!"r **41** Nyang laén jipeugah meunoe, "Nyoe kheueh Raja Peuseulamat!" Teuma na cit nyang peugah, " Ah, panena mungken Raja Peuseulamat teuka nibak Galilea? **42** Lam Alkitab na teutuléh bahwa Raja Peuseulamat na kheueh keuturonan Nabi Daud dan teuma teuka nibak Betlehem, na kheueh gampông Nabi Daud." **43** Akhé jih awaknyan ka jipeuphon meudakwa keuhai Isa. **44** Na nyang keuneuk drob Gobnyan, teuma hana meusidroe pih nyang jijeuet mat Gobnyan.

Dumna peunguasa Yahudi hana jipatéh

45 Watée tukang-tukang jaga Baét Allah nyang teuyue jak drob Isa jigisa lom, Imeum-imeum ulée dan ureuëng-ureuëng Farisi nyan laju jitanyong bak awaknyan, "Pakon hana gata ba ureuëng nyan keunoe?" **46** Jijaweueb le tukang-tukang kawai nyan, "Luwa biasa, gohlom na ureuëng nyang peugah haba lagée Gobnyan!" **47** "Peu kheueh gata pih ka sisat ngon cara gata deungoe haba Gobnyan?" kheun ureuëng Farisi nyan. **48** "Peu kheueh na nibak peunguasa-peunguasa geutanyoe atawa ureuëng Farisi nyang meuiman keu Gobnyan? **49** Teuma ureuëng ramé nyan, awaknyan hana muphom hukom Nabi Musa, dan pakriban mantong awaknyan kakeunong kutok." **50** Sidroe lamkawan ureuëng Farisi nyan na kheueh Nikodemus nyang ka lheueh jijak ubak Isa. Nikodemus laju jipeugah bak ureuëng-ureuëng Farisi nyang laén, **51** "Meunurot huköm, sidroe-droe ureuëng hana jeuet teuhuköm sigohlom peukara jih teudeungoe dan buet jih teupareksa." **52** "Peu kheueh gata nibak Galilea cit?" Jaweueb awaknyan, "Ngieng mantong lam Alkitab! Gata teuma deuh takalon bahwa hana nabi nyang asai jih nibak Galilea!"

Sidroe ureuëng inong teudrob sabab jimeumukah

53 Óh lheuehnyan banmandum ureuëng jiwoe u rumoh.

8:1 Teuma Isa laju geujak u Bukét Zaiton. **2** Óh singoh beungoh watée mantong suboh Gobnyan geujak lom u Baét Allah, dan ramé that ureuëng jijak bak Gobnyan. Isa laju geuduek, óh lheueh nyan laju geupeu phon peubeuet awaknyan. **3** Bak watée nyan, gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi laju jimé bak Gobnyan sidroe ureuëng inong nyang teudrob sabab jimeumukah. Awaknyan laju jiyue bak ureuëng inong nyan mangat jidong di teungoh-teungoh, **4** óh lheueh nyan laju jipeugah bak Isa, "Bapak Gurée, inong nyoe kamoe drob sabab teungoh jimeumukah. **5** Lam Huköm Nabi Musa na peuratoran bahwa inong nyang lagée nyoe harôh teurhom ngon batée sampoe maté. Jinoenyoe pakriban peundapat Bapak lam hainyoe?" **6** Awaknyan jitanyong lagée nyan keu jikeuneuk jeubak Gobnyan, mangat awaknyan jeuet jipeusalah Gobnyan. Teuma Isa geuduek mantong, dan geutuléh ngon jaroe Gobnyan ateueh tanoh. **7** Teuma lé awaknyan laju jipaksa geu, Gobnyan laju geubeuot ulée Geuh dan geupeugah bak awaknyan, "Ureuëng nyang hana meudesya nyang na lamkawan gata, bah kheueh ureuëng nyan nyang geulawa batée ateueh inong nyan." **8** Óh Iheueh geupeugah nyan Isa geuduek lom, dan geutumuléh lom ngon jaroe Geuh ateueh tanoh. **9** Óh ka Iheueh jideungoe Isa geupeugah meunan, jijak kheueh laju awaknyan jitinggai teumpat nyan, sidroe seun sidroe phon nyang tuha. Keuneuk jitinggai Isa sidroe disinan meusajan ngon inong nyang mantong teudong bak teumpat jih. **10** Laju Isa geubeuôt ulée geuh dan geupeugah bak inong nyan, "Ho ka awaknyan banmandum? Peu kheueh hana nyang huköm gata?" **11** "Hana Pak," jaweueb inong nyan. "Meunyoe meunan bah kheueh," kheun Isa, "Ulôn pi hana lôn huköm gata. Jinoenyoe jak kheueh, bék tapeubuet desya le."

Isa trang donya

12 Isa geumeututoe lom ngon ureuëng ramé, kheun gobnyan, "Ulôn kheueh trang donya. Ureuëng nyang seutôt Ulôn hana jijak lam seupôt, teuma meuteumé trang lam udeb." **13** "Jinoenyoe Gata tabri keusaksian keuhai droe keudroe," jikheun lé ureuëng-ureuëng Farisi nyan ubak Gobnyan, "Keusaksian droeneueh hana beutôi." **14** Geujaweueb lé Isa,

"Bah pi Ulôn peugah keusaksian keuhai droe keudroe Ulôn, keusaksian Ulôn nyan beutôi; sabab Ulôn kuteupeu dipat Ulôn teuka dan ho Ulôn jak. Gatanyoe hana tateupeue dipat Ulôn teuka dan ho Ulôn jak. **15** Gata peuhakém ureuëng ngon cara manusia; Ulôn hana Lôn peuhakém meusidroe manusia pi. **16** Teuma meunyoe Ulôn peuhakém manusia, keuputosan nyang Ulôn cok nyan nakheueh ade, sabab Ulôn kon sidroe; Bapak nyang kirém Ulôn na meusajan Ulôn. **17** Lam Huköm Nabi Musa na teutuléh lagée nyoe: keusaksian nyang beutéi na kheueh keusaksian nibak dua droe ureuëng. **18** Nyang bri keusaksian keuhai droe Ulôn na dua droe - Ulôn dan Bapak nyang utus Ulôn." **19** "Bapak droeneueh nyan dipat?" kheun awaknyan. Geujaweueb lé Isa, "Gata hana taturi Ulôn meunan cit Bapak Ulôn. Meunyoe gata taturi Ulôn, ka pasti gata pih ta turi keu Bapak Ulôn." **20** Banmandum nyan geupeugah lé Isa watée Gobnyan teungoh geuseumeubeuet di Baét Allah bak binéh caleng-caleng péng seudeukah. Teuma hana meusidroe pi nyang jijeuet drob Gobnyan sabab gohlom trok watée jih.

Bak teumpat Ulôn jak, gata hana hase tateuka

21 Isa geupeugah lom bak awaknyan, "Ulôn teuma Lôn jak, dan gata teuma tamita Ulôn, teuma gata maté lam desya-desya gata. U teumpat Ulôn jak, gata hana hase tateuka." **22** Teuma lé peunguasa Yahudi laju jipeugah, " Kadang Jihnyan keuneuk jak poh droe, sabab Jihnyan jipeugah, 'U teumpat Ulôn jak, gata hana hase ta teuka.' " **23** Laju Isa geupeugah bak awaknyan, "Gata tateuka nibak miyueb; teuma Ulôn teuka nibak ateueh. Gata nibak lam donya; Ulôn kon nibak lam donya. **24** Nyang kheueh sabab jih Ulôn peugah bak gata, bahwa gata maté lam desya-desya gata. Dan keubiet gata teuma maté lam desya-desya gata, meunyoe hana gata patéh bahwa 'Ulôn kheueh Jihnyan nyang teupeugah ULÔN NA'." **25** "Droeneueh nyoe soe nyang sibeuna jih?" jitanyong lé awaknyan. Geujaweueb lé Isa, "Keupeue lom Lôn peugah haba ngon gata! **26** Mantong jai that keuhai gata nyang keuneuk Ulôn peugah dan Lôn hakém. Teuma Gobnyan nyang utus Ulôn jeuet teupeucaya. Dan Ulôn peugah bak

donya peue nyang Ulôn deungoe nibak Gobnyan." **27** Awaknyan hana muphom bahwa Gobnyan teungoh geumeututoe ngon droe Jih nyan keuhai Bapak. **28** Ngon sabab nyan Isa geupeugah bak awaknyan, "Teuma, meunyoe gata ka tapeumanyang Aneuëk Manusia, gata teuma ta teupeu bahwa 'Ulôn kheueh nyang teupeugah bahwa ULÔN NA, dan gata teuma ta teupeu bahwa hana sapeue pih nyang Ulôn peubuet nibak droe Lôn keudroe. Nyang Ulôn peugah peue nyang geupeugah lé Bapak ubak Ulôn. **29** Dan Gobnyan nyang utus Ulôn na meusajan Ulôn. Gobnyan hántom na geupeubiyeu Ulôn keudroe, sabab Ulôn sabe Lôn peubuet peue nyang jeuet keu galak até Gobnyan." **30** Óh ka lheueh geupeugah banmandum nyan lé Isa, jai that ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan.

Allah nyang beuna nyang peubeubaih gata

31 Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak ureuëng-ureuëng Yahudi nyang ka meuiman ubak Gobnyan," Meunyoe gata udeb meunurot ajaran nyang Ulôn peurunoe gata keubiet-keubiet murit Ulôn, **32** ngon lagée nyan gata teuma taturi Allah nyang beutôi, dan ngon sabab nyan gata teuma teupeubeubaih." **33** "Kamoenyoe keuturonan Nabi Ibrahim," kheun awaknyan. "Gohlom nakamoe rasa jeuet keunamiet soe mantong! Peue meukeusut Droeneueh nyang neupeugah, 'Gata teuma teupeubeubaih'?" **34** "Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe," kheun Isa bak awaknyan. "Ureuëng jipeubuet desya, na kheueh namiet desya. **35** Dan sidroe namiet hana meuteumé teumpat nyang teutab lam keuluwarga, meunyoe aneuëk siumu masa na meuteumé teumpat lam keuluwarga. **36** Sabab nyan kheueh, meunyoe aneuëk jipeubeubaih gata, gata biet-biet beubaih. **37** Keubiet Ulôn teupeue gatanyoe keuturonan Nabi Ibrahim. Teuma gata keuneuk tapeumaté Ulôn, sabab gata hana tatem teurimong nyang Ulôn purunoe. **38** Peue nyang Ulôn ngieng bak Bapak Ulôn, nyan kheueh nyang Ulôn peugah. Seudangkan gata tapeubuet peue nyang jipeurunoe lé bapak gata keu gata." **39** Awaknyan jijaweueb, "Bapak kamoe na kheueh Nabi Ibrahim." "Meunyoe gata biet-biet aneuëk Nabi Ibrahim," kheun Isa," Ka pasti gata peubuet peue nyang geupeubuet lé Nabi Ibrahim. **40** Ulôn

peusampoe ubak gata keubeunaran nyang UIôn deungoe bak Po teu Allah, teuma digata keuneuk tapoh maté Ulôn. Nabi Ibrahim hana geupeubuet nyang lagée nyan! **41** Gata tapeubuet peue nyang jipeubuet lé bapak gata keudroe." Jaweueb awaknyan, "Kamoe bukon aneuëk-aneuëk hareuem. Bapak kamoe cit sidroe, na kheueh Allah keudroe." **42** Laju Isa geupeugah bak awaknyan, "Meunyoe bit Allah nyan Bapak gata, gata tagaséh keu Ulôn, sabab Ulôn teuka nibak Po teu Allah. Ulôn hana teuka ngon lakée droe Ulôn, teuma Gobnyan kheueh nyang utus Ulôn. **43** Peue sabab jih gata hana muphom peue nyang Ulôn peugah? Sabab gata hana ék tateuen watée gata deungoe nyang Ulôn peurunoe. **44** Iblih bapak gata, dan gata keuneuk taseutôt kheun bapak gata. Yoh awaikon Iblih nyan tukang peumaté gob. Iblih nyan hántom na jidong ubak nyang beuna, sabab hana keubeunaran bak Iblih nyan. Meunyoe Jihnyan jimeusulet, nyan hánpeu hireuen, sabab ka lagée nyan sifeuet jih. Iblih tukang seumeungét dan asai banmandum sulet. **45** Teuma Ulôn peugah nyang beutôi bak gata, ngon sabab nyan kheueh gata hana tapatéh keu Ulôn. **46** Soe nyang na lamkawan gata nyang hase gata bri bukeuti bahwa na desya bak Ulôn? Meunyoe Ulôn peugah nyang beuna, pakon gata hana tapatéh keu Ulôn? **47** Ureuëng nyang asai jih nibak Po teu Allah, ureuëng nyan jideungoe peue nyang geupeugah lé Allah. Teuma gata bukon asai nibak Fo teu Allah, nyang kheueh sabab jih gata hana tatem deungoe."

Isa dan Nabi Ibrahim

48 Ureuëng-ureuëng Yahudi nyan jijaweueb Isa, "Keubiet that beutôi kamoe peugah bahwa gata ureuëng Samaria nyang ka jitamong jén?" **49** Geujaweueb lé Isa, "Ulôn hana jitamong jen. Ulôn horeumat keu Bapak Lôn, teuma gata tahina Ulôn. **50** Ulôn hana Lôn mita horeumat keu droe Lôn keudroe. Na saboh nyang geuuseuha horeumat keu Ulôn, dan Gobnyan kheueh nyang peuhakém. **51** Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe, ureuëng nyang jiturot lagée Ulôn peugah, siumu masa ureuëng nyan hana maté." **52** Dan ureuëng-ureuëng Yahudi nyan laju jipeugah bak Isa, "Jinoenyoe ka biet-biet kamoe teupeu bahwa Droeneueh beutôi-beutôi ka

jitamong jen! Nabi Ibrahim keudroe ka maté, meunan cit ngon mandum Nabi. Teuma gata tapeugah, 'Ureuëng nyang jiseutôt peue nyang Ulôn peugah, siumu masa hana maté.' **53** Meunyoe Nabi Ibrahim keudroe ka maté, meunan cit banmandum Nabi-nabi nyang laén ka maté, droeneueh nyoe soe? Hana jitamong lam akai kamoe Droeneueh leubeh rayeuk nibak bapak kamoe Nabi Ibrahim!" **54** Geujaweueb lé Isa, "Seukirajih Ulôn mita horeumat keu droe Lôn mantong, horeumat nyan hana meuguna. Nyang horeumat Ulôn na kheueh Bapak Ulôn nyang gata anggab Allah gata, **55** padahai gata hana taturi keu Gobnyan. Teuma Ulôn kuturi Gobnyan. Seukira jih Ulôn peugah bahwa Ulôn hana Lôn turi keu Gobnyan, teuma Ulôn sidroe ureuëng sulet, saban lagée gata. Ulôn kuturi keu Gobnyan, taát peue nyang geupeugah. **56** Bapak gata Nabi Ibrahim galak lumpah na bahwa Gobnyan geukalon uroe Ulôn. Gobnyan ka geukalon dan Gobnyan galak!" **57** Dan ureuëng-ureuëng Yahudi laju jipeugah bak Isa, "Umu Droeneueh gohlom na limong ploh thon, dan droeneueh ka kalon Nabi Ibrahim?" **58** Geujaweueb lé Isa, "Keubiet Ulôn peugah bak gata: sigohlom Nabi Ibrahim lahé, Ulôn ka na." **59** Laju ureuëng-ureuëng Yahudi nyan jicok batée jikeuneuk geulawa Gobnyan; teuma Isa laju geupeusöm droe, dan geujak laju geutinggai Baet Allah.

Isa geupeujeuet ureuëng buta deuh jikeumalon

9:1 Watée Isa teungoh geujak, laju geukalon ureuëng buta yoh phon lahé. **2** Murit-murit Isa jitanyong bak Gobnyan, "Bapak Gurée, pakon ureuëng nyoe lahé buta? Peu kheueh sabab jih keudroe meudesy a atawa ma ngon yah jih nyang meudesya?" **3** Geujaweueb lé Isa, "Jihnyoe buta bukon sabab desya jih keudroe meunan cit bukon sabab desya ma ngon yah jih, teuma sibagoe tanda mangat manusia jeuet jikalon kuasa Po teu Allah meukeureuja lam tuboh ureuëng nyan. **4** Simantong uroe, tanyoe harôh tamubuet buet nyang ka geubri lé Gobnyan nyang utus Ulôn. Meunyoe malam ka teuka, hana meusidroe pi nyang hase jimubuet. **5** Simantong Ulôn na ateueh rhung donya nyoe, Ulôn kheueh trang donya." **6** Óh ka lheueh geupeugah meunan Isa laju geumuludah ateueh tanoh, dan laju

geucawoe ié babah Gobnyan ngon tanoh. Óh lheuehnyan laju geusiliek bak mata ureuëng buta nyan, óh lheuehnyan laju geupeugah bak ureuëng nyan, **7** "Gata jak laju rhah muka gata lam kulam Siloam." (Siloam muphom jih 'Jiutus'.) Dan ureuëng nyan laju jijak rhah muka jih bak kulam nyan. Watée jigisa, ureuëng nyan ka hase jimeungieng. **8** Kawöm silingka ureuëng nyan dan ureuëng-ureuëng nyang yoh ilée kon jikalon ureuëng nyan jigeumadée, banmandum jipeugah, "Ureuëng nyoe nyang lazem jih jiduek sira jigeumadée bukon?" **9** Na teuma nyang peugah, "Beutôi jihnyan." Teuma na cit nyang peugah," Kon, jihnyoe saban lagée ureuëng nyan." Teuma ureuëng nyan keudroe jipeugah, "Ulôn kheueh ureuëng nyang gata peugah nyan." **10** "Pakriban jeuet jih sampoe gata hase tameungieng?" kheun awaknyan bak ureuëng nyan. **11** Laju jijaweueb," Ureuëng nyang nan geu Isa nyan geupeugét bacut luhob, óh lheueh nyan laju geusiliek bak mata ulôn sira geupeugah, 'Jak rhah laju muka gata lam Kulam Siloam.' Laju ulôn jak bak kulam nyang geupeugah nyan. Dan watée ulôn peugleh muka ulôn nyoe, laju deuh ulôn keumalon." **12** "Dipat ureuëng nyan?" jitanyong lé awaknyan. Laju jijaweueb, "Hôm, hana lôn tuho."

Ureuëng-ureuëng Karisi jiseulidek peuristiwa Isa geupeu puléh mata ureuëng buta nyan

13- **14** Uroe nyan na kheueh uroe Sabat watée Isa geuwot tanoh ngon ié babah Gobnyan keu geupeu puléh ureuëng buta nyan sampoe jeuet jimeungieng. Dan ureuëng nyan yoh bunoe buta nyan laju jiba ubak ureuëng-ureuëng Farisi. **15** Awaknyan pih jiteumanyong bak ureuëng nyan pakriban jihnyan hase jimeungieng. Ureuëng nyan jijaweueb, "Ureuëng nyan jisiliek luhob bak mata lôn, laju ulôn peugleh akhé jih hase lôn meungieng." **16** Lamkawan ureuëng-ureuëng Farisi nyan na nyang jaweueb, "Hana mungken ureuëng nyang peubuetnyoe asai jih nibak Po teu Allah, sabab jihnyan hana jipako keu uroe Sabat." Teuma lé ureuëng laén na nyang peugah lagée nyoe," Mustahe ureuëng meudesya hase jipeubuet buet-buet nyang ajaéb lagée nyoe bagoe?" Dan jiteuka kheueh mubagoe peundapat lam kawan awaknyan keudroe. **17** Dan lé ureuëng-ureuëng

Farisi nyan jitanyong lom bak ureuëng nyan, "Peue peundapat gata keuhai ureuëng nyang ka jipeupuléh gata sampoe gata hase tameungieng?" "Ureuëng nyan Nabi," kheun ureuëng nyan. **18** Teuma lé mandum peumimpén Yahudi dan hana jipatéh bahwa ureuëng nyan keubiet buta yoh awaikon dan bak saát nyoe ka jeuet jikeumalon. Ngon sabab nyan awaknyan laju jitawök ureuëng tuha ureuëng buta nyan, **19** laju jitanyong, "Peu kheueh beutôi nyoe aneuëk gata nyang jipeugah yoh lahé cit ka buta? Dan pakriban jihnyoe hase jikeumalon saát nyoe?" **20** Ma ngon yah aneuëk nyan jijaweueb, "Beutôi jihnyoe aneuëk kamoe, dan beutôi that yoh phon lahé jihnyoe cit ka buta. **21** Teuma pakriban cara dan peue sabab jihnyoe ka hase jikeumalon bak saát nyoe, nyan hana kamoe teupeue. Dan soe teuma ureuëng nyang peupuléh mata jih nyan, nyang pih hana kamoe teupeue. Tanyong mantong bak jih keudroe, jih ka rayeuk, dan jihnyan hase jijaweueb keudroe." **22** Mak ngon ayah ureuëng nyan jipeugah meunan sabab jitakot keu peumimpén-peumimpén Yahudi; lom teuma awaknyan ka sipakat, bahwa ureuëng nyang meungaku droe Isa sibagoe Raja Peuseulamat, hán jeuet le jitamong lam Rumoh Iébadat. **23** Nyang kheueh sabab jih ma ngon yah ureuëng nyan jipeugah, "Jihnyan ka rayeuk; tanyong mantong bak droe jih." **24** Laju awaknyan jitawök lom ureuëng nyang yoh awai buta nyan, dan jipeugah bak ureuëng nyan, " Meusumpah kheueh bahwa gata tapeugah nyang beutôi. Kamoe muteupeu bahwa ureuëng nyan na kheueh ureuëng meudesya." **25** "Peu kheueh Gobnyan meudesya atawa hana," jaweueb ureuëng nyan, "nyan hana lôn teupeu, teuma saboh hai nyang ulôn teupeu; yoh ilée ulôn nyoe buta, jinoenyoe ka deuh ulôn keumalon." **26** Dan awaknyan jipeugah lom bak ureuëng nyan," Peue nyang jipeubuet ateueh gata? Pakriban cara jih jipeubuet ateueh gata sampoe gata deuh tameungieng?" **27** Jijaweueb lé ureuëng nyan, " Ka lheueh ulôn peugah bak droeneueh, teuma droeneueh hana tatem deungoe. Pakon droeneuehnyoe keuneuk deungoe lom? Mungken droeneueh keuneuk jeuet keu murit-murit Gobnyan cit?" **28** Laju awaknyan jiteunak ureuëng nyan sira jipeugah, "Kah kheueh murit ureuëng nyan; kamoe bukon, kamoe murit Nabi Musa. **29** Kamoe meuteupeue bahwa Po teu Allah ka geumeututoe bak Nabi Musa, teuma keuhai ureuëng nyan, hana

kamoe teupeu pane asai jih." **30** Ureueng nyan jijaweueb, "Bit gura that meunyoe droeneueh nyoe hana tatupat dipat asai Gobnyan, seudangkan Gobnyan ka geupeujeuet mata ulôn nyoe hase lôn keumalon. **31** Tatateupeu bahwa Po teu Allah hana geudeungoe ureuëng meudesya, seulaén ureuëng nyang jihoreumat keu Allah, dan jipeubuet surohan Gobnyan. **32** Yoh phon jeuet donya nyoe gohlom na tadeungoe na ureuëng nyang hase jipeubleuet mata jih nyang ka buta yoh phon lahé. **33** Meunyoe ureuëng nyan bukon nibak Po teu Allah, gobnyan hana hase geupeubuet sapeue." **34** Jaweueb awaknyan, " Peue gata peugah? Gata peunoh desya yoh phon lahé, gata keuneuk purunoe kamoe?" Dan phon saát nyan ureuëng nyan hana jibri le jitamong lam Rumoh Iébadat.

Buta seucara rohani

35 Isa geudeungoe bahwa ureuëng nyang ka geupeu puléh mata jih nyan hana jibri tamong le lam Rumoh Iébadat. Gobnyan geumita ureuëng nyan dan laju geupeugah bak ureuëng nyan, "Peu kheueh gata tapeucaya keu Aneuëk Manusia?" **36** Ureuëng nyan jijaweueb, "Soe jih nyan, Teungku? Tulông Droeneueh peugah mangat ulôn peucaya bak Gobnyan." **37** "Gata ka gata ngieng Gobnyan," jaweueb Isa, "Gobnyan kheueh nyang bak saát nyoe teungoh meututoe ngon gata." **38** "Ulôn patéh, Tuhan," kheun ureuëng nyan, laju jisujut dikeue Isa. **39** Isa geupeugah, "Ulôn teuka lam donya nyoe keu Lôn jak peuhakém; mangat ureuëng nyang buta hase jimeungieng, dan ureuëng nyang jeuet jimeungieng, jeuet keu buta." **40** Na padub droe ureuëng Farisi nyang na disinan jideungoe peue nyang geupeugah lé Isa nyan, dan laju awaknyan jitanyong, "Meukeusut Droeneueh, kamoe nyoe buta cit?" **41** Geujaweueb lé Isa, "Miseue jih gata buta, gata hana meudesya. Teuma sabab gata tapeugah, 'Kamoe deuh meungieng,' nyan saban cit makna jih gata mantong meudesya."

Miseue keuhai bubiri ngon ureuëng meurabe

10:1 "Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe: Ureuëng nyang tamong

lam weue bubiri ngon cara jilumpat pageue, dan hana rot babah pintoe, atawa jiék rot laén, ureuëng nyang lagée nyan pancuri dan peurampok. **2** Teuma ureuëng nyang jitamong rot babah pintoe, nyang kheueh tukang rabe bubiri. **3** Nyang jaga weue jibuka pintoe keu tukang meurabe nyan, dan bubena bubiri jiseutôt su ureuëng nyan watée jihôi beulatang nyan ngon nan maséng-maséng dan laju jikawai beulatang nyan peuteubiet uluwa. **4** Óh ka lheueh mandum bubiri nyan jiba uluwa, tukang meurabe nyan jijak dikeue, dan mandum bubiri nyan laju jiseutôt dilikot sabab jituri su nyang kawai jih. **5** Awaknyan hana jeuet jiseutôt ureuëng laén, meunan teuma jiplueng nibak ureuëng nyan, sabab hana jituri su nyang kawai jih." **6** Isa geupeugah keumiseue nyan, teuma awaknyan hana muphom peue meukeusut jih.

Isa, tukang meurabe nyang gét

7 Teuma Isa geupeugah sigoe teuk, "Keubiet beutoi nyang ulôn peugah nyoe: Ulôn kheueh pintoe keu bubiri. **8** Banmandum nyang teuka sigohlom ulôn na kheueh pancuri dan peurampok, teuma bubena bubiri hana jideungoe su awaknyan. **9** Ulôn kheueh pintoe, soe nyang tamong rot ulôn seulamat; jihnyan jiteubiet tamong dan meuteumé peunajoh. **10** Pancuri teuka teuma jijak ceumeucue, keu jijak peumaté dan keu jipeeurusak. Teuma ulôn teuka mangat manusia meuteumé udeb-udeb nyang meulimpah ruah. **11** Ulôn kheueh tukang meurabe nyang gét. Tukang meurabe nyang gét jitem bri nyawöng jih keu bubiri-bubiri jih. **12** Ureuëng tung upah nyang kon tukang meurabe dan kon teuma ureuëng po mandum bubiri nyan, jiplueng jitinggai mandum bubiri meunyoe jihnyan jikalon asée srigala nyang teuka. Dan bubena bubiri nyan laju jiteugom ngon jipeucrebre. **13** Ureuëng nyang tung upah nyan jiplueng, sabab ureuëng nyan jimubuet keu tueng upah. Ureuëng nyan hana jipako keu mandum bubiri nyan. **14**- **15** Ulôn kheueh tukang meurabe nyang gét. Saban lagée Bapak geuturi Ulôn dan Ulôn kuturi Bapak, meunan cit teuma Ulôn kuturi mandum bubiri Lôn dan awaknyan pih jituri Ulôn. Ulôn peuna watée keu beulatang nyan. **16** Mantong na bubiri nyang laén atra Ulôn, teuma hana

rhoh lamkawan bubiri nyoe. Awaknyan ulôn ba dan awaknyan pih jideungoe su Ulôn. Awaknyan mandum teuma jeuet keu saboh kawan deungon sidroe tukang meurabe. **17** Bapak geugaseh Ulôn sabab Ulôn peujôk nyawöng Ulôn, keu Lôn teurimong lom teuma. **18** Hana meusidroe pih nyang hase jicok nibak Ulôn. Ulôn bri atranyan ateueh meulakée Ulôn keudroe. Ulôn na kuasa keu Lôn seurah atra nyan, dan na teuma kuasa keu Lôn cok lom. Nyan tugaih nyang Ulôn teurimong bak Bapak Ulôn." **19** Sabab Isa geupeugah meunan, ureuëng-ureuëng Yahudi ka jimeudakwa. **20** Keubiet jai that nyang jipeugah, "Ureuëng nyan ka jitamong jén! Jihnyan ka pungoe! Keupeue guna jih gata deungoe nyang jipeugah nyan?" **21** Teuma na cit nyang peugah," Ureuëng nyang jitamong jén hana jeuet jimarit lagée nyan! Peu kheueh hase jipeubuet lé jén ureuëng buta jeuet jimeungieng?"

Ureuëng Yahudi hana jitem teurimong Isa

22 Di Yerusalem dumna rakyat ba teungoh jimeu Uroe Raya Teureseumi Rumoh Iébadat. Bak watée nyan musém sijuek. **23** Isa teungoh geujak bak seuramoe Nabi Sulaiman lam Rumoh Iébadat nyan, **24** watée nyan ureuëng-ureuëng Yahudi teuka laju meusapat ban silingka Isa. Awaknyan jipeugah, "Sampoe án pajan Droeneueh peubiyeu kamoe ragu-ragu? Peugah laju troh trang, meunyoe Droeneueh biet-biet Raja Peuseulamat." **25** Geujaweueb lé Isa, "Ka lheueh Lôn peugah bak gata, teuma gata teutab hana tapatéh. Buet-buet nyang Ulôn peubuet ateueh nan Bapak Lôn, ka jeuet keu bukeuti keuhai Ulôn. **26** Gata hana tapatéh sabab gata hana rhoh lamkawan bubiri Lôn. **27** Bubiri-bubiri Ulôn jideungoe su Ulôn. Ulôn kuturi awaknyan, dan awaknyan jiseutôt Ulôn. **28** Ulôn bri keu awaknyan udeb seujati dan keukai, dan siumu masa awaknyan hana binasa. Hana meusidroe pi nyang hase jireupah awaknyan lam jaroe Ulôn. **29** Bapak Ulôn, nyang ka geubri awaknyan keu Ulôn, leubehnibak peue mantong. Dan hana meusidroe pi nyang hase jireupah awaknyan lam jaroe Bapak. **30** Ulôn ngon Bapak na kheueh sa." **31** Ban jideungoe haba nyan laju lé ureuëng-ureuëng Yahudi jicok lom batée jikeuneuk geulawa Isa. **32** Teuma

Isa geupeugah bak awaknyan, "Gatanyoe ka tangieng Ulôn nyang ka lheueh Ulôn peubuet buet nyang jroh, nyang geubri tugaih lé Bapak ubak Ulôn. Nibak mahdum buet nyan, nyang toh kheueh nyang jeuet keusabab gatanyoe keuneuk rhom ulôn?" **33** Ureuëng Yahudi nyan jijaweueb, " Kon sabab buet-buet Droeneueh nyang gét nyan kamoe keuneuk geulawa Droeneueh ngon batée, teuma sabab Droeneueh neuhujat Allah. Droeneueh sidroe manusia, keuneuk neupeujeuet Droeneueh Allah." **34** Geujaweueb lé Isa," Bukon na teutuléh lam Kitab Huköm gata: Allah meureureuman, 'Gata na kheueh ilah'? **35** Geutanyoe ta teupeu bahwa peue nyang teutuléh lam Alkitab teutab teupeuguna siumu masa. Jadi, meunyoe Allah geubri seubutan 'ilah' keu ureuëng nyang teurimong peue nyang geupeugah, **36** pakon gata peugah Ulôn hujat Allah sabab Lôn peugah Ulôn Aneuëk Allah? Padahai Ulôn geupiléh lé Bapak dan geu-utus lam donya nyoe. **37** Meunyoe Ulôn hana lôn peubuet buet nyang geubri lé Bapak, bék neupatéh keu Ulôn. **38** Teuma sabab Ulôn peubuet hainyan, patéh kheueh peue nyang Ulôn peubuet, bah kheueh gata hana tatem patéh ubak Ulôn. Deungon lagée nyan gata tateupeue dan muphom Bapak teutab meusaboh ngon Ulôn, dan Ulôn teutab meusaboh ngon Bapak." **39** Awaknyan jiuseuha lom keuneuk drob Isa, teuma Gobnyan hase teupeusi nibak awaknyan. **40** Isa geugisa lom u meurandeh Krueng Yordan, bak teumpat Nabi Yahya ilée geuseumanö, laju geutinggai disinan. **41** Jai that-that ureuëng nyang jijak bak Gobnyan. Awaknyan jipeugah, "Nabi Yahya hana geupeubuet buet-buet nyang ajaéb, teuma banmandum nyang geupeugah keuhai ureuëng nyoe beutôi." **42** Dan Ramé that ureuëng nyang na disinan meuiman ubak Isa.

Lazarus maté

11:1 Na sidroe ureuëng nyang nan jih Lazarus tinggai di Betania meusapat ngon syedara jih nyang nan Maryam dan Marta. **2** Maryam na kheueh ureuëng inong nyang rô minyéuk mangat bée bak gaki Tuhan, dan jisampôh ngon ôk droe jih. Saboh watée Lazarus rhot bak sakét. **3** Bandua syedara Gobnyan jipeugah bak Isa. "Tuhan, syedara kamoe nyang Tuhan

gaséh nyan sakét." 4 Watée geudeungoe lé Isa haba nyan, laju geupeugah, "Peunyakét gobnyan hana jiba maté. Nyoe teujadi mangat Allah jipeumulia, dan lom teuma sabab Aneuëk Allah jipeumulia cit." 5 Isa geugaséh keu Marta, Maryam dan Lazarus. 6 Teuma watée Isa geuteumé haba Lazarus sakét, Gobnyan geusaja tinggai bak teumpat nyan dua uroe teuk. 7 Óh lheueh nyan barô kheueh geupeugah bak murit-murit Geuh, "Jak tagisa u Yudea." 8 Awaknyan laju jijaweueb, "Bapak Gurée, banmantong ureuëng-ureuëng Yahudi jikeuneuk rhom Bapak ngon batée dan jinoenyoe Bapak keuneuk gisa lom keudeh?" 9 "Bukon kheueh meunyoe uroe treb jih dua blaih jeuem?" kheun Isa. "Ureuëng nyang jak watée uroe, hana meugantoh sabab deuh jikalon trang donya nyoe. 10 Teuma ureuëng nyang jak óh watée malam meugantôh, sabab hana trang bak ureuëng nyan." 11 Meunan kheueh geupeugah lé Isa. Óh lheuehnyan gobnyan geupeugah lom, "Sahabat geutanyoe Lazarus ka jiéh, teuma Ulôn keuneuk Lôn jak peugo jihnyan." 12 Murit-murit Isa laju jipeugah, "Tuhan, meunyoe Lazarus jiéh, eunteuk jihnyan teuma puléh." 13 Meukeusut Isa na kheueh bahwa Lazarus nyan ka maté. Teuma awaknyan jipike meukeusut Isa nyan Lazarus jiéh biasa. 14 Ngon sababnyan Isa geupeugah bak awaknyan troh trang," Lazarus ka maté. 15 Teuma Ulôn galak cit sabab Ulôn hana sideh, sabab leubeh-leubeh keu gata, mangat gata jeuet tapatéh. Jak kheueh tajak bak saát nyoe ubak Lazarus." 16 Tomas nyang teuhôi "Sikeumbeue" jipeugah bak rakan-rakanjih murit-murit Isa, " Jak geutanyoe taseutôt, bah kheueh tanyoe maté meusajan ngon Geuhnyan!"

Nyang peu-udeb lom dan teubri udeb

17 Watée Isa ka trok bak teumpat nyan, Lazarus ka peuet uroe treb jih lam kubu. 18 Betania tô ngon Yerusalem, kira-kira lhée kilo metée jiôh jih. 19 Ramé that ureuëng Yahudi jiteuka jijak saweue Marta dan Maryam keu jijak peumangat até awaknyan sabab Lazarus syedara jihnyan ka meuninggai. 20 Watée Marta jideungoe Isa ka trok, gobnyan laju geuteubiet keu geujak sambot Isa. Seudangkan Maryam teutab tinggai di rumoh. 21 Geupeugah lé Marta bak Isa, "Tuhan, meunyoe Tuhan na

disinoe bak watée nyan, pasti syedara ulôn nyoe hana meuninggai. **22** Teuma meunan ulôn teupeu bahwa bak saátnyoe cit teuma Po teu Allah teuma geubri peue mantong nyang Tuhan lakée bak gobnyan." **23** "Syedara gata nyan udeb lom," kheun Isa ubak Marta. **24** Geujaweueb lé Marta, "Ulôn kuteupeue Lazarus teuma udeb lom watée ureuëng maté teupeubeudôh lom óh Uroe Kiamat." **25** "Ulôn kheueh nyang bri udeb dan nyang peubeudôh ureuëng maté," kheun Isa bak Marta. "Ureuëng nyang meuiman keu Ulôn teuma udeb, bah kheueh jihnyan ka maté. **26** Dan ureuëng udeb nyang meuiman bak Ulôn, siumu masa hana maté. Peue gata tapatéh lam hainyan?" **27** "Tuhan" jaweueb Marta, "Ulôn meuiman Tuhan Aneuëk Allah, Raja Peuseulamat nyang teuma teuka lam donya nyoe."

Isa geumo

28 Óh ka lheueh geupeugah lé Marta lagée nyan, laju geujak tawök Maryam, syedara gobnyan laju geusáh bak Maryam nyan, "Bapak Gurée na disinoe; Gobnyan geutanyong gata." **29** Ban jideungoe haba nyan, Maryam bagaih-bagaih jibeudôh, laju jijak meurumpok ngon Isa. **30** Watée nyan, Isa gohlom geutamong lam gampông. Gobnyan mantong na bak teumpat Marta meurumpok ngon gobnyan. **31** Ureuëng-ureuëng Yahudi nyang teungoh jipeumangat até Maryam di rumoh, ban jikalon Maryam jibeudôh dan bagaih that jiteubiet uluwa; awaknyan pi laju jiseutôt Maryam, sabab awaknyan jipike Maryam jijak bak jrat keu jijak mo ba-e. **32** Watée Maryam trok bak teumpat Isa dan jikalon Gobnyan, laju jimeuteuôt Maryam dikeue Gobnyan sira jipeugah, "Tuhan, meunyoe Tuhan na disinoe bak watée nyan, pasti syedara ulôn nyan hana meuninggai." **33** Watée Isa geukalon Maryam jimoe, dan ureuëng-ureuëng nyang jijak meusajan ngon Maryam nyan pi jimoe, até ji seudeh, dan jihnyan leumah inseuh lumpah na. **34** Dan geutanyong kheueh lé gobnyan bak awaknyan, "Dipat gata kubu Lazarus nyan?" "Jak takalon, Tuhan," jaweueb awaknyan. **35** Laju Isa geumo. **36** Teuma ureuëng-ureuëng Yahudi nyan laju jipeugah," Ngieng kheueh, hana wayang gaséh Gobnyan keu Lazarus!" **37** Teuma na cit lamkawan awaknyan jipeugah lagée nyoe,

"Gobnyan geupeujeuet ureuëng buta deuh jikeumalon, pakon Gobnyan hana hase geutam mangat Lazarus bék maté?"

Lazarus geupeu-udeb lom

38 Isa inseuh lumpah na, laju geujak bak kubunyan. Kubu nyan na kheueh saboh guha nyang teutôb ngon batee raya. **39** " Kireueh keudeh batée nyan," kheun Isa. Marta, syedara ureuëng nyang maté nyan jijaweueb," Teuma, Tuhan, jihnyoe ka peuet uroe teukubu. Kateuntée ka mubée khiéng!" **40** Isa geupeugah bak Marta, "Kon ka lheueh Ulôn peugah bak gata: meunyoe gata meuiman, gata takalon padubna rayeuk kuasa Allah!" **41** Teuma awaknyan laju jikireueh batée. Óh lheuehnyan Isa geutangáh u langét sira geupeugah, "Teurimong gaséh, Bapak, sabab Droeneueh ka neudeungoe Ulôn. **42** Ulôn kuteupeu Droeneueh sabe neudeungoe Ulôn, teuma Ulôn peugah nyoe, keu ureuëng-ureuëng nyang na disinoe; mangat awaknyan jipatéh bahwa Droeneueh kheueh nyang utus Ulôn." **43** Óh ka Iheueh geupeugah meunan, Isa laju geudumpék ngon su nyang teuga, "Lazarus, teubiet!" **44** Dan jiteubiet kheueh laju ureuëng nyang ka maté nyan. Jaroe ngon gaki jih mantong meubalot ngon ija katan, dan muka jih mantong teutôb ngon ija tôb muka. "Ploh laju ija kafan jihnyan mangat jeuet jijak," kheun Isa bak ureuëng-ureuëng nyang na disinan.

Saboh kawan ureuëng jijaklawan Isa

45 Jai that-that nibak ureuëng-ureuëng Yahudi nyang teuka jijak saweue Maryam, jimeuiman ubak Isa watée jikalon keujadian nyan. **46** Teuma na meupadub droe lamkawan awaknyan laju jijak bak ureuëng-ureuëng Farisi dan laju jipeugah peue nyang ka geupeubuet lé Isa. **47** Ngon sabab nyan ureuëng-ureuëng Farisi dan imeum-imeum ulée laju jipeuna rapat dikeue Mahkamah Agama. Awaknyan jipeugah, "Peue nyang harôh tapeubuet? Ureuëeng nyoe jai that jipeubuet nyang ajaéb! **48** Meunyoe tapeubiyeu ureuëng nyan jipeubuet laju lagée nyoe meutamahjai ureuëng nyang meuiman bak jih nyan. Dan akhé jih peunguasa Roma teuma jiteuka dan

jipeuhanco Baét Allah dan banmandum banda geutanyoe!" **49** Sidroe lamkawan awaknyan nyang nan jih Kayafas, imeum agong bak thon nyan, ureuëng nyan jipeugah lagée nyoe, "Gatanyoe hana tateupeue sapeue. **50** Peu kheueh gata hana tasada bahwa deumi rakyat, leubeh gét sidroe ureuëng maté nibak bansaboh bansa hanco?" **51** Sibeuna jih Kayafas jipeugah nyan, bukon lam pikeran jih keudroe. Teuma sibagoe imeum agong thon nyan jihnyan laju jipeujeuet Isa teuma maté keu bansa Yahudi. **52** Dan bukon keu bansa Yahudi mantong, teuma keu teupeusapat dan teupeusaboh aneuëk-aneuëk Allah nyang meucrebre. **53** Phon nibak uroenyan lé peunguasa Yahudi laju jimeupakat keu jipoh maté Isa. **54** Ngon sabab nyan Isa hana le geupeuleumah droe dikeue ureuëng ramé lamkawan ureuëng Yahudi. Gobnyan laju geutinggai Yudea, laju geujak u banda nyang nan jih Efraim bak binéh padang pasi. Disinan Gobnyan tinggai meusajan ngon murit-murit Geuh. **55** Bak watée nyan ka tô that ngon Uroe Raya Paskah Yahudi. Jai that-that ureuëng nyang tinggai di gampông-gampông jijak u Yerusalem keu jijak peuna upacara teupeugleh droe sigohlom peurayaan nyan. **56** Awaknyan jimita Isa, dan watée ka meusapat di Baét Allah, awaknyan laju jimarit sabe keudroe-droe, "Pakriban meunyoe bak gata? Peu kheueh mungken Gobnyan hana geuteuka uroe raya nyoe." **57** Awaknyan jipeugah meunan sabab imeum-imeum ulée dan ureuëng-ureuëng Farisi jipeuteubiet peurintah bahwa ureuëng nyang jiteupeue dipat Isa nyan na, harôh jilapor mangat Gobnyan hase teudrob.

Isa jiprée ngon minyéuk mangat bée di Betania

12:1 Nam uroe sigohlom trok bak Uroe Raya Paskah, Isa geujak u Betania. Bak teumpatnyan tinggai Lazarus nyang ka geupeubeudôh lé Gobnyan nibak maté. **2** Disinan Isa jipeujamé lé awaknyan, dan Marta nyang peutimang. Lazarus meunan cit ngon jamé-jamé nyang laén jiduek dan makheun meusajan-sajan deungon Isa. **3** Óh lheuehnyan teuka Maryam sira jiba na kira-kira siteungoh litée minyéuk mangat bée narwastu nyang meuhái lumpah na. Lé Maryam laju jiroe minyéuknyan

bak gaki Isa, óh lheueh nyan laju jisampôh ngon ôk jih. Bansaboh rumoh nyan ka peunoh ngon bée minyéuk nyang harôm nyan. **4** Teuma lé Yudas Iskariot, sidroe lamkawan murit Isa -nyang óh dudoe jikhianat Isa - jipeugah, **5** "Pakon minyéuk mangat bée nyan hana teupeubloe mantong ngon lhée reutôh péng pirak, dan péng nyan teubri keu ureuëng gasien?" **6** Yudas jipeugah meunan kon sabab jih jipako keu ureuëng gasien, sabab jihnyan pancuri. Jihnyan kayém that jicok péng lam kaih nyang teukeubah bak jih. **7** Teuma lé Isa geupeugah, "Peubiyeu mantong peue nyang jipeubuet le ureuëng inong nyan! Peue nyang jipeubuet nyoe na kheueh keu uroe Ulôn teukubu. **8** Ureuëng gasien sabe na lamkawan gata, teuma Ulôn hana."

Peureute keu jijak lawan Lazarus

9 Ramé that ureuëng Yahudi jideungoe bahwa Isa na di Betania, jadi, awaknyan laju jijak keudeh. Awaknyan jijak bukon sabab Isa mantong, teuma sira jijak ngieng Lazarus nyang ka geupeubeudôh nibak maté lé Gobnyan. **10** Nyang kheueh sabab jih Imeum-imeum ulée keuneuk jipoh cit Lazarus; **11** sabab jihnyan jeuet keusabab jai that-that ureuëng Yahudi jitinggai awaknyan dan meuiman ubak Isa.

Isa geutamong u Yerusalem deungon jaya

12 Óh singoh beungoh ureuëng ramé nyang ka teuka keu jipeuraya Paskah jideungoe bahwa Isa teungoh geujak dan geutuju u Yerusalem. **13** Teuma lé awaknyan laju jicok ôn-ôn palem laju jijak sambot Gobnyan, sira jisumurak meuhubo, "Pujoe kheueh Allah! Teubri beureukat Gobnyan nyang teuka ateueh nan Tuhan. Teubri beureukat kheueh Raja Israel!" **14** Isa meuteumé saboh keuleudée muda, dan laju geuék ateueh keuleudée nyan. Ngon lagée nyan jeuet kheueh peue nyang ka teutuléh lam Alkitab: **15** "Bék teumakot, putroe Sion! Ngieng Raja gata teuka, geuék ateueh saboh keuleudée muda!" **16** Bak watée nyan murit-murit Isa gohlom muphom banmandum nyan. Teuma óh ka lheueh Isa teupeuagong deungon

Gobnyan maté, barô kheueh awaknyan teuingat bahwa nyang jipeubuet lé gob ateueh Gobnyan ka na teutuléh lam Alkitab keuhai Gobnyan. **17** Ureuëng-ureuëng nyang teuka watée Isa geutawök Lazarus jiteubiet lam kubu dan jibeudôh nibak maté, laju jibri keusaksian keuhai nyan. **18** Nyang kheueh sabab jih ureuëng ramé nyan jijak bak Isa sabab awaknyan jideungoe Gobnyan kheueh nyang ka geupeujeuet buet ajaéb nyan. **19** Teuma ureuëng-ureuëng Farisi laju jimarit sabe keudroe-droe, "Geutanyoe hanajeuet tapeubuet sapeue! Ngieng kheueh, mansaboh donya jijak seutôt Gobnyan!"

Na meupadub droe ureuëng Yunani jijak mita Isa

20 Lamkawan ureuëng-ureuëng nyang teungoh jak u Yerusalem keu jijak meuiébadat watée peurayaan nyan na teuma mupadub droe ureuëng Yunani. **21** Awaknyan jijak ubak Pilipus laju jipeugah, "Syedara, meunyoe jeuet, kamoe keuneuk meurumpok ngon Isa." (Filipus asai jih di Betsaida di Galilea.) **22** Teuma lé Filipus laju jijak peugah hainyan bak Andreas, dan óh lheueh nyan awaknyan bandua jijak peugah bak Isa. **23** Isa geupeugah bak awaknyan, "Ka watée jih Aneuëk Manusia teuagongkan. **24** Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe: meunyoe sianeuëk gandom hana teupula lam tanoh dan maté, aneuëk gandom nyan teutab tinggai sianeuëk. Teuma meunyoe aneuëk gandom nyan maté, barô kheueh jipeuhase gandom nyang le. **25** Ureuëng nyang cinta udeb jih teuma gadôh udeb jih. Teuma ureuëng nyang banci keu udeb jih lam donya nyoe, teuma teupeulara jihnyan keu udeb seujati ngon keukai. **26** Ureuëng keuneuk peutimang Ulôn bah jiseutôt Ulôn; mangat peulayan Ulôn hase meusapat ngon Ulôn dipat mantong Ulôn na. Ureuëng nyang peutimang Ulôn teuma geuhoreumat lé Bapak Lôn."

Isa geumeututoe keuhai Gobnyan maté

27 "Até Ulôn seudeh that; peue nyang jeuet Lôn peugah bak saat nyoe? Peu kheueh jeuet Lôn peugah, 'Bapak, peuseuliseh kheueh Ulôn bak

saátnyoe'? Teuma ngon lagée nyoe keu Lôn rasa watée meudeurita nyoe kheueh Ulôn teuka. **28** Bapak, teupeumulia kheueh nan Droeneueh!" Teuma laju teudeungoe su di langét nyang geupeugah meunoe, "Ulôn ka Lôn peumulia Gobnyan, dan Ulôn Lôn peumulia lom Gobnyan." **29** Ureuëng ramé nyang na disinan jideungoe banmandum su nyan. Awaknyan jipeugah, "Nyan su geulanteue!" Teuma na nyang peugah, "Bukon, nyan Malaikat nyang meututoe ngon Gobnyan!" **30** Laju Isa geupeugah bak awaknyan, "Su nyan teudeungoe, bukon peureulée keu Lôn, teuma na kheueh peureulée keu gata. **31** Jinoenyoe ka watée jih donya teupeuhakém; bak saát nyoe nyang mat kuasa ateueh donya nyoe teupeutron. **32** Teuma Ulôn nyoe, meunyoe Ulôn ka teupeumanyang di ateueh bumoe, Ulôn teuma Lôn tarek mandum ureuëng ubak Ulôn." **33** Gobnyan geupeugah meunan keu geutunyok pakriban cara jih Gobnyan maté. **34** Ureuëng ramé nyan jipeugah bak Gobnyan, "Meunurot Kitab Huköm kamoe, Raja Peuseulamat teuma udeb siumu masa. Pakriban droeneueh jeuet neupeugah Aneuëk Manusia bah teupeumanyang di ateueh bumoe? Soe Aneuëk Manusia nyan?" **35** Geujaweueb lé Isa, "Teuma keu sikeujab mantong trang nyan na lamkawan gata. Ngon lagée nyan, gata jak kheueh simantong trang nyan na, mangat gata bék keunong lam seupôt. Ureuëng nyang jijak lam seupot hana jituho hojijak. **36** Peucaya kheueh keu trang nyan, simantong trang nyan mantong na bak gata, mangat gata jeuet keu aneuëk-aneuëk trang."

Ureuëng-ureuëng Yahudi hana jipatéh

Óh ka Iheueh Isa geupeugah meunan, Gobnyan laju geujak nibak teumpatnyan dan hana geutem tunyok droe bak awaknyan. **37** Bah kheueh ka jai that geupeuleumah buet nyang ajaéb lé Isa dikeue awaknyan, awaknyan teutab hana jipatéh keu gobnyan. **38** Ngon lagée nyan jeuet kheueh peue nyang geupeugah lé Nabi Yesaya, "Tuhan, soe kheueh nyang patéh bak haba kamoe? Ubak soe kheueh kuasa Tuhan teupeuleumah?" **39** Nyang kheueh sabab jih awaknyan hana jitem patéh, sabab Isa ka geupeugah, "Po teu Allah meufeureuman, **40** 'Ulôn peubuta mata

awaknyan, Lôn peujeuet awaknyan kreueh até; mangat mata awaknyan bék deuh jikalon, pikeran awaknyan bék jimuphom. Mangat awaknyan bék jiriwang bak Ulôn, laju Ulôn peupuléh awaknyan.' " **41** Nabi Yesaya geupeugah meunan sabab gobnyan ka geukalon keubeusaran Isa, dan meututoe keuhai Gobnyan. **42** Bah kheueh meunan, jai that ureuëng, meunan cit na peunguasa Yahudi jimeuiman ubak Isa. Teuma awaknyan hana jijeuet peugah hainyan ngon cara troh trang, sabab awaknyan teumakot keu ureuëng-ureuëng Farisi meunyoe jiteupeu hainyan hana jibri tamong lam rumoh iébadat. **43** Awaknyan leubeh galak jipujoe lé manusia nibak geuhareuga lé Po teu Allah,

Tutoe Isa teuma teuhakém

44 Laju Isa geutawok, "Hei ureuëng nyang meuiman ubak Ulôn, kon keu Ulôn jimeuiman, teuma ubak Gobnyan nyang utus Ulôn. **45** Dan ureuëng nyang kalon Ulôn, jikalon Gobnyan nyang utus Ulôn. **46** Ulôn teuka ateueh rhung donya sibagoe trang, mangat mandum ureuëng nyang meuiman bak Ulôn bék tinggai lam seupôt. **47** Ureuëng nyang jideungoe peue nyang Ulôn peurunoe, teuma hana jiseutôt lagée nyang Ulôn peurunoe nyan - kon Ulôn nyang hukôm jihnyan. Sabab Ulôn teuka bukon keu Lôn peuhakém donya nyoe, teuma keu Lôn peuseulamat. **48** Ureueng nyang tulak Ulôn dan hana jideungoe nyang Ulôn peugah, ka na nyang peusidang ureuëng nyan. Haba nyang ulôn peusampoe, nyan kheueh nyang peuhakém ureuëng nyan bak Uroe Kiamat. **49** Sabab Ulôn hana Lôn meututoe ateueh keuheundak Ulôn keudroe; Bapak nyang utus Ulôn, Gobnyan kheueh nyang peurintah bak Ulôn peue nyang harôh Lôn peugah dan Ulôn peusampoe. **50** Dan Ulôn teupeue peurintah Geuh nyan teubri udeb seujati dan keukai. Teuma Ulôn peusampoe lagée nyang geupeurunoe lé Bapak ubak Ulôn."

Isa geurhah gaki murit-murit Gobnyan

13:1 Siuroe sigohlom Uroe Raya Paskah, Isa geuteupeue bahwa ka watée

jih Gobnyan geutinggai donya nyoe keu geugisa ubak Bapak Geuh. Gobnyan geugaséh keu ureuëng nyang jeuet keu milék Gobnyan ateueh rhueng donya, dan Gobnyan teutab geugaséh keu awaknyan sampoe án pagée. 2 Isa dan murit-murit Gobnyan teungoh makheun malam. Iblih ka jipeutamong niet lam até Yudas aneuëk Simon Iskariot keu jikhianat Isa. 3 Isa geuteupeue bahwa Bapak ka geuseurah mandum keukuasaan bak Gobnyan. Gobnyan pih geuteupeue bahwa Gobnyan teuka nibak Allah dan teuma geugisa bak Po teu Allah. 4 Sabab nya Gobnyan laju geudong, geusuet bajée jubah Geuh, dan geuikat andok bak keuieng Geuh. 5 Óh lheuehnyan Gobnyan laju geuprée ié lam saboh baskom, laju geurhah gaki murit-murit Gobnyan dan laju geupeutô ngon ija andok nyang teuikat bak keuieng Geuh. 6 Trok kheueh gobnyan bak Simon Petrus, laju jipeugah lé Simon Petrus nyan lagée nyoe, "Tuhan, ék kheueh beutôi Tuhan nyang rhah gaki ulôn?" 7 Geujaweueb lé Isa," Jinoenyoe gata hana muphom peue nyang Ulôn peubuet nyoe, teuma singoh gata teuma tateupeue." 8 "Bék, Tuhan," kheun Petrus bak Isa, "Bék sagai-sagai Tuhan neu rhah gaki Ulôn!" Teuma Isa geujaweueb," Meunyoe Ulôn hana Lôn rhah gata, gata hana hubongan ngon Ulôn." 9 Jipeugah lé Simon Petrus, "Meunyoe meunan, Tuhan, bék gaki lôn mantong, meunan cit ngon jaroe dan ulée ulôn!" 10 "Ureuëng nyang ka lheueh jimanoe, ka gleh bansaboh tuboh," geupeugah lé Isa bak Petrus. "Ureuëng nyan hana peureulée le teupeugleh seulaén gaki geuh. Gatanyoe ka gleh, teuma hana banmandum." (11 Isa ka geuteupeue soe nyang keuneuk khianat Gobnyan. Nyang kheueh sabab jih Gobnyan geupeugah, "Gatanyoe ka gleh, teuma hana banmandum.") 12 Óh ka lheueh Isa geu rhah gaki awaknyan, laju geungui lom bajée jubah Geuh dan geuduek lom teuma. Laju geupeugah bak awaknyan, "Peu kheueh muphom gata peue nyang ban Ulôn peubuet ateueh gata? 13 Gata hôi Ulôn Gurée dan Tuhan. Dan keubiet lagée nyan. 14 Meunyoe Ulôn sibagoe Tuhan dan Gurée gata Ulôn rhah gaki gata, gata pi wajéb teuma saléng gata rhah gaki. 15 Ulôn bie teuladan nyoe ubak gata, mangat gata pi tapeubuet peue nyang ka Ulôn peubuet ateueh gata. 16 Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe: Sidroe namiet hana leubeh rayeuk nibak amphon jih, dan sidroe utosan hana leubeh rayeuk nibak nyang utus jih nyan. 17

Meunyoe gata ka tateupeue banmandum nyoe, mubahgia kheueh gata meuhyoe tapeubuet lagée nyan. **18** Peue nyang ulôn peugah nyoe bukon kheueh keu gata mantong. Ulôn kuteupeue soe-soe nyang ka Ulôn piléh. Teuma peue nyang teutuléh lam Alkitab, nyan harôh teujadi, na kheueh, 'Ureuëng nyang jimakheun meusajan ngon Ulôn, teuma jilawan Ulôn.' **19** Hainyan Ulôn peusampoe bak gata jinoenyoe, meunyoe hainyan jeuet singoh, gata teuma tapatéh bahwa Ulôn kheueh nyang teupeugah ULÔN NA. **20** Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe: Soe nyang teurimong ureuëng nyang Ulôn utus, ureuëng nyan ka jiteurimong Ulôn. Dan soe nyang teurimong Ulôn, ka jiteurimong Gobnyan nyang utus Ulôn."

Isa geupeugah keuhai nyang khianat ateueh droe Gobnyan

21 Óh ka lheueh geupeugah lagée nyan lé Isa, Gobnyan laju jiteuka weueh. Dan geupeugah, "Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe: sidroe lamkawan gatanyoe jikhianat Ulôn." **22** Murit-murit Gobnyan laju jimeungieng-ngieng sabe keudroe sabab awaknyan hireuen lumpah na soe nyang geumeukeusut lé Isa nyan. **23** Murit nyang geugaséh lé Isa jiduek bakbinéh Isa. **24** Simon Petrus laju jibri isyarat bak Gobnyan, mangat jitem tanyong bak Isa soe nyang geumeukeusut lé Isa nyan. **25** Teuma murit nyan laju jipeurab bak Isa, dan laju jitanyong, "Soe nyang neumeukeusut nyan, Tuhan?" **26** Geujaweueb lé Isa, "Ureuëng nyang Ulôn jok ruti nyang Ulôn ceulob lam cawan; laju geubri bak Yudas aneuëk Simon Iskariot. **27** Bagaih that óh ka lheueh Yudas jiteurimong ruti nyan, Iblih laju jitamong lam até jih, dan laju Isa geupeugah bak ureuëng nyan, "Peu buet teuh dan peue nyang keuneuk gata peubuet." **28** Hana meusidroe pi nibak awaknyan nyang na duek makheun disinan nyang muphom pakon Isa geupeugah meunan bak Yudas. **29** Na nyang pike Isa geuyue bak Yudas sapeue-sapeue nyang teupeureulée keu khanuri nyan, atawa teubri bacut péng keu ureuëng gasien - sabab Yudas na kheueh nyang mat kaih awaknyan. **30** Óh ka lheueh Yudas jiteurimong ruti nyan, jihnyan laju jiteubiet u luwa. Uroe nyan ka malam.

Peurintah nyang barô

31 Óh ka leupah Yudas jijak, Isa laju geupeugah, "Jinoenyoe Aneuëk Manusia jipeumulia, dan Allah jipeumulia rot Gobnyan. **32** Meunyoe Po teu Allah teupeumulia rot Gobnyan, Gobnyan pi teuma geupeu mulia lé Allah rot droe Gobnyan keudroe. Dan Allah teuma geupeu mulia deungoe reujang. **33** Aneuëk-aneuëk Ulôn, Ulôn hana treb le tinggai ngon gatanyoe. Gata tamita Ulôn, teuma lagée nyang ka lheueh Ulôn peugah bak dumna peunguasa Yahudi, meunan cit Ulôn peugah bak gata; bak teumpat Ulôn jak, gatanyoe hana hase tateuka. **34** Peurintah barô Ulôn jok keu gata: Gaséh kheueh sidroe ngon nyang laén. Saban lagée Ulôn gaséh keu gata, meunan cit gata bah kheueh saléng tameugaséh. **35** Meunyoe gata saléng na geunaséh, banmandum ureuëng jiteupeue bahwa gata na kheueh murit-murit Ulôn."

Nubuat bahwa Petrus teuma jiiengkeue Isa

36 "Tuhan, Tuhan ho keuneuk jak?" jitanyong lé Simon Petrus bak Isa, geujaweueb lé Isa, "Ho Ulôn jak, gata hana jeuet taseutôt bak saát nyoe. Gata teuma taseutôt Ulôn óh watée dudoe." **37** "Tuhan, pakon ulôn hana jeuet lôn seutôt Tuhan bak saát nyoe?" jitanyong lé Petrus lom. "Ulôn rila maté keu Tuhan!" **38** Geujaweueb lé Isa, "Peu kheueh keubiet gata rila maté keu Ulôn? Beutateupeue kheueh, sigohlom manök jiku-uék eunteuk, gata ka lhée goe, gata peugah bahwa gata hana taturi keu Ulôn!"

Isa rot jak bak Bapak

14:1 "Bék sosah até gata," kheun Isa bak awaknyan. "Meuiman kheueh ubak Allah, dan meuiman kheueh teuma ubak Ulôn. **2** Di rumoh Bapak Ulôn jai that teumpat tinggai, Ulôn jak keudeh keu Lôn jak keubah teumpat keu gata. Ulôn hana Lôn peugah meunan bak gata, meunyoe jih nyan kon lagée nyan. **3** Óh ka leupah Ulôn jak keu Lôn jak keubah teumpat keu gata, teuma Lôn riwang lom dan Lôn jaktueng gata, mangat dipat Ulôn na, disinan teuma gata na. **4** Bak teumpat Ulôn jak gata tatuho

rot jih." 5 Laju Tomas jipeugah bak Isa, "Tuhan, kamoe hana meuteupeue ho Tuhan jak, pakriban jeuet kamoe tuho rot jih?" 6 Geujaweueb lé Isa, "Ulôn kheueh rot keu teuturi ubak Allah dan meuteumé udeb. Hana meusidroe pih nyang hase jijak ubak Bapak, meunyoe hana rot Ulôn. 7 Meunyoe gata taturi keu Ulôn, pasti gata teuma taturi keu Bapak Ulôn. Jinoenyoe gata ka taturi keu Gobnyan, dan ka gata kalon Gobnyan." 8 Teuma Filipus laju jipeugah bak Isa, "Tuhan, tunyok kheueh Bapak bak kamoe, mangat kamoe puih até." 9 Geujaweueb lé Isa, "Ka padubnyan treb Ulôn na meusajan gata, gohlom cit gata turi keu Ulôn hai Filipus? Ureuëng nyang ka jikalon Ulôn, ka jikalon Bapak. Pakriban gata tapeugah, 'Tunyok kheueh Bapak bak kamoe'? 10 Filipus, peu kheueh hana gata patéh, bahwa Ulôn meusaboh ngon Bapak, dan Bapak meusaboh ngon Ulôn? Peue nyang Ulôn peugah bak gata, hana Ulôn peugah nibak droe Ulôn keudroe. Bapak nyang teutab na meusaboh ngon Ulôn, Gobnyan kheueh nyang peubuet banmandum nyan. 11 Meuiman kheueh bak Ulôn, bahwa Ulôn meusaboh ngon Bapak dan Bapak meusaboh ngon Ulôn. Atawa sihana-hana jih, tapatéh kheueh sabab peue nyang ka Ulôn peubuet. 12 Keubiet beutôi nyang ulôn peugah nyoe: Ureueng nyang meuiman ubak Ulôn, teuma jipeubuet peue nyang ka Ulôn peubuet - lom teuma ureuëng nyan jipeubuet nyang leubeh rayeuk lom - sabab Ulôn jak ubak Bapak. 13 Dan peue mantong nyang gata lakée ateueh nan Ulôn, nyan teuma Ulôn peubuet keu gata, mangat Bapak jipeumulia rot Aneuëk. 14 Peue mantong nyang gata lakée ateueh nan Ulôn, Ulôn peubuet."

Isa geupeu janji Roh Allah

15 "Meunyoe gata tagaséh keu Ulôn, gata teuma tapeujak peurintah Ulôn. 16 Ulôn teuma Lôn lakée bak Bapak, dan Gobnyan geubri keu gata nyang Tulông laén, nyang teuma tinggai meusajan gata keu siumu masa. 17 Geuhnyan na kheueh Roh Allah nyang teuma peugah keuhai Po teu Allah nyan beuna. Donya hana hase jiteurimong Geuhnyan, sabab hana jikalon atawa hana jituri. Teuma gata taturi Geuhnyan, sabab Geuhnyan tinggai meusajan gata dan teuma meusaboh ngon gata. 18 Gata hana teuma Ulôn

tinggai sidroe sibagoe aneuëk yatem ngon meuntui. Ulôn teuma kuriwang bak gata. **19** Tinggai sikeujab teuk donya nyoe hana jikalon le Ulôn. Teuma gata tangieng Ulôn. Dan sabab Ulôn udeb, gata pih udeb. **20** Meunyoe katrok uroenyan, gata teuma tateupeue bahwa Ulôn meusaboh ngan Bapak, gata meusaboh ngon Ulôn, dan Ulôn meusaboh ngon gata. **21** Ureuëng teurimong peue-peue nyang Ulôn peurintah dan jipeubuet lagée nyang teupeurintah nyan, jihnyan nyang gaséh Ulôn. Bapak Ulôn teuma geugaséh ureuëng nyang gaséh keu Ulôn. Ulôn pi teuma Lôn gaséh keu ureuëng nyan dan Lôn peugah droe Ulôn bak jihnyan." **22** Yudas, (kon Yudas Iskariot) jitanyong bak Isa, "Tuhan, pakon Tuhan neutem peugah droe ubak kamoe dan bukon bak donya nyoe?" **23** Geujaweueb lé Isa, "Ureuëng nyang jigaséh keu Ulôn, teuma jiseutôt peue nyang Ulôn purunoe. Bapak Ulôn teuma geugaséh keu jihnyan. Bapak ngon Ulôn teuma kamoe jak bak jihnyan dan tinggai meusajan jihnyan. **24** Ureuëng nyang hana jigaséh keu Ulôn, hana jiseutôt ajaran ulôn. Ajaran nyang gata deungoe nyan, kon nibak Ulôn asai jih, teuma nibak Bapak nyang utus Ulôn. **25** Banmandum nyan Ulôn peugah bak gata simantong Ulôn na meusajan gata. **26** Teuma Roh Allah, nyang tulông nyang teuma geu-utus lé Bapak ateueh nan Ulôn, Gobnyan kheueh nyang teuma peurunoe gata banmandum dan geupeuingat gata keu banmandum nyang ka Iheueh Ulôn bri keu gata. **27** Seujahteura Ulôn tinggai bak gata. Seujahteura Ulôn keudroe nyang Ulôn bri keu gata, nyang Ulôn bri nyan bukon lagée nyang jibri lé donya keu gata. Bék apoh apah dan bék teumakot. **28** Gata ka tadeungoe Ulôn meututoe, 'Ulôn kujak, teuma Ulôn teuma kuriwang lom ubak gata'. Meunyoe gata tagaséh keu Ulôn, gata teuma tagalak watée Ulôn jak bak Bapak, sabab Bapak leubeh rayeuk nibak Ulôn. **29** Ulôn peugah nyan nibak gata nibak saát nyoe, sigohlom mandum nyan teujadi, gata teuma tameuiman. **30** Ulôn hana teuma Lôn meututoe leubeh jai lom ngon gata, sabab ka trok watée jih peunguasa donya nyoe teuka. Teuma jihnyan hana meukuasa ateueh droe Ulôn. **31** Teuma mandum nyan harôh na mangat donya jisadar bahwa Ulôn kugaséh Bapak dan Ulôn peubuet mandum nyang geupeurintah lé Bapak ubak Ulôn. Ka jeuet, bohjak tawéh nibak teumpat nyoe."

Isa bak anggô nyang seujati

15:1 Geupeugah lom lé Isa, "Ulôn na kheueh bak anggô nyang seujati, dan Bapak Ulôn na kheueh nyang peugleh lampôh. **2** Tieb-tieb cabeueng nibak Ulôn nyang hana muboh, laju teukoh, dan tieb-tieb cabeueng nyang muboh geupeukureueng ôn jih dan geupeu gleh mangat leubeh jai jimuboh. **3** Gata ka gleh sabab ajaran nyang Ulôn bri keugata. **4** Teutab meusaboh ngon Ulôn dan Ulôn pi teutab meusaboh ngon gata. Cabeueng keudroe hana hase jimuboh, keucuali meunyoe cabeueng nyan teutab na meukeumat ateueh bak jih. Meunan cit gata hase jimuboh, meunyoe teutab meusaboh ngon Ulôn. **5** Ulôn kheueh bak anggô, dan gata cabeueng-cabeueng jih. Ureuëng nyang teutab meusaboh ngon Ulôn dan Ulôn ngon jihnyan, teuma jimuboh le; sabab meunyoe hana Ulôn, gata hana hase tapeubuet sapeue. **6** Ureuëng nyang hana teutab meusaboh ngon Ulôn, teuma teutiek lagée cabeueng, laju tho. Cabeueng-cabeueng nyang lagée nyan teupeusapat dan teutiek lam apui, óh lheuehnyan laju teutot. **7** Meunyoe gata teutab meusaboh ngon Ulôn dan ajaran Ulôn tinggai lam até gata, lakée kheueh bak Bapak peue mantong nyang gata keuneuk lakée; nyang gata lakée nyan teuma geubri. **8** Meunyoe gata tapeubuet nyang le, Bapak Ulôn teupeumulia; dan deungon lagée nyan gata biet-biet jeuet keu murit Ulôn. **9** Lagée Bapak geugaséh keu Ulôn, meunan kheueh Ulôn gaséh keu gata. Bah kheueh gata teutab udeb lagée ureuëng nyang Ulôn gaséh. **10** Meunyoe gata peujak peue-peue nyang Ulôn peurintah nyoe, gata teutab seutia bak geunaséh Ulôn, saban lagée Ulôn teutab seutia bak geunaséh Bapak sabab Ulôn peubuet peue-peue nyang geupeurintah lé Gobnyan. **11** Banmandum nyoe Ulôn bri tée bak gata, mangat galak Ulôn na lam até gata, dan galak gata jeuet keusampoereuna. **12** Nyoe kheueh peurintah Ulôn: Gaséh kheueh sidroe ngon nyang laén, saban lagee Ulôn kugaséh gata. **13** Ureuëng nyang paleng jigaséh keu rakan-rakan jih na kheueh ureuëng nyang jibri udeb jih keu awaknyan. **14** Gata nakheueh sabat-sabat Ulôn, meunyoe gata tapeubuet peue nyang Ulôn peurintah bak gata. **15** Gata hana le Ulôn hôi namiet, sabab namiet hana jiteupeu peue nyang teungoh jipeubuet lé amphon jih. Gata Ulôn hôi sabat, sabab mandum

nyang Ulôn deungoe nibak Bapak, ka Ulôn bri bak gata. **16** Kon gata nyang piléh Ulôn. Ulôn kheueh nyang piléh gata, dan nyang yuejak gata mangat jimuboh le - boh nyang hana hase binasa. Teuma Bapak geubri keu gata peue mantong nyang gatalakée bak Gobnyan ateueh nan Ulôn. **17** Nyoe kheueh peurintah Ulôn keu gata: Gaséh kheueh sidroe ngon nyang laén."

Donya jibanci gata

18 "Meunyoe donya jibanci gata, ingat kheueh bahwa ulôn ka leubeh ilée jibanci lé donya. **19** Seukira jih gata atra donya, gata teuma jigaséh lé donya sibagoe atra jih. Teuma Ulôn ka lôn piléh gata lam donya nyoe, ngon lagée nyan gata bukon lé atra donya. Nyang kheueh sabab jih donya jibanci gata. **20** Ingat kheueh peue nyang ka lheueh Ulôn peugah bak gata, 'Namiet hana leubeh rayeuk nibak amphon jih.' Meunyoe awaknyan ka ji-iénanya Ulôn, awaknyan pih teuma ji iénanya gata. Meunyoe awaknyan jiseutôt nyang lagée Ulôn purunoe, awaknyan pih teuma jiseutôt nyang gata purunoe. **21** Banmandum nyan awaknyan peubuet ateueh gata, sabab gata murit Ulôn, sabab awaknyan hana jituri Gobnyan nyang utus Ulôn. **22** Meunyoe Ulôn hana Lôn teuka dan hana Lôn peugah banmandum nyan bak awaknyan, awaknyan hana meudesya. Teuma bak saátnyoe awaknyan hana alasan le keu desya droe jih. **23** Ureuëng nyang banci Ulôn, jibanci Bapak Ulôn. **24** Seukira jih lamkawan awaknyan hana Ulôn peubuet hai-hai nyang gohlom na jipeubuet lé ureuëng laén, awaknyan hana meudesya. Teuma bak saát nyoe awaknyan ka jikalon peue nyang Ulôn peubuet, dan awaknyan jibanci Ulôn meunan cit Bapak Ulôn. **25** Teuma biet ka seuharôh jih lagée nyan, mangat jeuet peu nyang teutuléh lam Kitab Huköm awaknyan, na kheueh: 'Awaknyan jibanci Ulôn ngon hana alasan.' **26** Ulôn teuma lôn utus bak gata peunulông nyang asai jih nibak Bapak. Gobnyan kheueh Roh nyang geupeugah Roh nyang beuna keuhai Po teu Allah. Meunyoe Rohnyan teuka, Gobnyan geumeusaksi keuhai Ulôn. **27** Dan gata pi harôh gata bri keusaksian keuhai Ulôn, sabab gata kana meusajan Ulôn phon yoh awai.

16:1 Banmandum nyan Ulôn peugah bak gata mangat gata bék murtat. 2 Gata teuma teupeuteubiet nibak rumoh-rumoh iébadat. Dan teuma teuka watée jih bahwa ureuëng nyang poh maté gata jipike jihnyan meungabdi bak Po teu Allah. 3 Awaknyan jipeubuet lagée nyan ateueh gata sabab awaknyan gohlom jituri Bapak meunan cit Ulôn. 4 Teuma bak saát nyoe ulôn peugah nyan bak gata, meunyoe nyan jeuet singoh, gata taingat bahwa ulôn ka lheueh lon peugah bak gata." Buet Roh Allah "Hainyoe hana ulôn peugah bak gata yoh awai phon, sabab, Ulôn mantong na meusajan ngon gata. 5 Teuma bak saát nyoe Ulôn kujak ubak Gobnyan nyang utus Ulôn; dan hana meusidroe pi nibak gata tatanyong ho Ulôn jak. 6 Bak saát nyoe até gata jeuet keuseudeh, sabab Ulôn peugah hainyan bak gata. 7 Teuma Ulôn peugah nyang beutôi bak gata: Leubeh gét nibak gata, meunyoe ulônjak; sabab meunyoe Ulôn hana lônjak, Nyang tulông nyan hana teuka bak gata. Teuma meunyoe ulônjak, Ulôn teuma lôn utus Gobnyan ubak gata. 8 Meunyoe Gobnyan teuka, Geuhnyan teuma geupeugah bak donya makna nyang sibeuna jih nibak desya, nibak peue nyang sibeuna jih, dan nibak huköman Po teu Allah. 9 Gobnyan teuma geupeugah nyang hana meuiman ubak Ulôn na kheueh desya; 10 bahwa Ulôn beutöi, sabab Ulôn jak ubak Bapak dan gata hana gata ngieng le Ulôn; 11 dan bahwa Po teu Allah ka geupeu phon huköm, sabab peunguasa donya nyoe ka geuhuköm. 12 Jai that-that nyang lôn keuneuk peugah bak gata, teuma bak saát nyoe gata gohlom hase gata teurimong. 13 Teuma meunyoe Rohnyan teuka, na kheueh Gobnyan nyang peugah keubeunaran keuhai Allah, gata teuma geubimbéng keu taturi banmandum keubeunaran. Gobnyan hana geumeututoe nibak droe Geuh keudroe teuma geupeugah peue nyang ka geudeungoe, dan Gobnyan teuma geupeugah bak gata peue nyang teuma teujadi óh uroe dudoe. 14 Gobnyan teuma geupeu mulia Ulôn, sabab peue nyang geupeusampoe bak gata, geuteurimong nibak Ulôn. 15 Banmandum nyang na bak Bapak na kheueh atra Ulôn. Nyang kheueh sabab jih ulôn peugah bahwa peue nyang jipeutrok lé Roh ubak gata, geuteurimong atranyan nibak Ulôn."

Azeb ngon mangat

16 "Tinggai sikeujab teuk gata hana meurumpok le ngon Lôn, dan meunan cit tinggai sikeujab teuk gata teuma takalon Ulôn." **17** Na padubdroe murit Isa laju jiteumanyong sabe keudroe-droe, "Peue meukeusut jih geupeugah bak geutanyoe: 'Tinggai sikeujab teuk gata hana teuma gata ngieng le Ulôn, dan tinggai sikeujab teuk gata teuma tangieng Ulôn'? Dan peue teuma meukeusut jih: 'Ulôn kujak ubak Bapak'?" **18** Awaknyan jiteumanyong laju, "Peue makna jih, 'Sikeujab'? Geutanyoe hana muphom Gobnyan geumariet keuhai peue!" **19** Isa geuteupeue awaknyan keuneuk teumanyong bak Gobnyan. Jadi Gobnyan laju geupeugah, "Bunoe ka lheueh lôn peugah, 'Tinggai sikeujab teuk, gata hana teuma gata ngieng Ulôn, dan meunan cit tinggai sikeujab teuk gata teuma tangieng Ulôn'. Peu kheueh nyan nyang gata peusoai lamkawan gata? **20** Beuneupatéh kheueh gata teuma tamo dan meuba-e, teuma donya meugeumbiraria. Gata tunu até, teuma sosah gata nyan meu-ubah jeuet keu geumbiraan. **21** Meunyoe sidroe ureuëng inong ka tô that watée jikeuneuk peulahé aneuëk, jihnyan lumpah that sosah dan apoh apah, sabab ka watée jih inong nyan meudeurita. Teuma meunan aneuëk jihnyan lahé, ureuëng inong nyan tuwoe ubak peundeuritaan jih sabab galak that até sidroe aneuëk manyak ka lahé lam donya. **22** Meunan cit deungon gata: Jinoenyoe gata meusosah até, teuma Ulôn meurumpok lom ngon gata, teuma até gata teuma mangat; dan hana meusidroe pi nyang hase jicok nyang mangat nyan lam até gata. **23** Bak uroe nyan, gata hana tanyong sapeue le ubak Ulôn. Neupatéh kheueh: Peue mantong nyang gata lakée ubak Bapak ateueh nan Ulôn, nyan teuma geubri keu gata. **24** Sampoe bak saát nyoe gata gohlom talakée sapeue ateueh nan ulôn. Lakée kheueh, teuma gata tateurimong, mangat harok gata sampoereuna."

Meunang ateueh donya

25 "Banmandum nyoe ulôn peugah bak gata ngon kiasan. Teuma teuka watée jih, hana ulôn peuguna le kiasan, teuma lon mariet troh trang ngon gata keuhai Bapak. **26** Bak watée nyan gata teuma talakée bak bapak ateueh nan ulôn; beutateupeue kheueh, ulôn hana teuma lôn lakée nibak

Bapak keu gata, **27** Sabab Bapak keudroe geugaséh gata. Gobnyan geugaséh gata sabab gata tagaséh keu Ulôn, dan tapatéh bahwa Ulôn teuka nibak Po teu Allah. **28** Beutôi ulôn asai nibak Bapak, dan ka lôn teuka lam donya. Teuma bak saát nyoe Ulôn tinggai donya keu lôn gisa ubak Bapak." **29** Laju murit-murit Isa jipeugah bak Gobnyan, "Jinoenyoe Tuhan neumeututoe troh trang dan hana neupeuguna kiasan, **30** dan kamoe meuteupeu bahwa Tuhan neuteupeue peue-peue mantong. Hana peureulée meusidroe ureuëng pi jiteumanyong sapeue-sapeue ubak Tuhan. Ngon sabab kamoe meupatéh Tuhan teuka nibak Po teu Allah." **31** Isa geujaweueb awaknyan, "Jadi, peu kheueh ka gata patéh bak saát nyoe? **32** Ingat! Saát jih teuma teuka, dan ka teuka, gata teuma teupeucre bre. Gata teuma tawoe u rumoh droe maséng-maséng dan teuma gata tinggai Ulôn sidroe. Teuma Ulôn hana sidroe sabab Bapak na meusajan ngon Ulôn. **33** Banmandum nyoe Ulôn peugah mangat gata meuteumé seujahteura sabab meusaboh ngon Ulôn. Lam donya gata teuma meudeurita. Dan tabah kheueh até gata! Ulôn ka Lôn peutaloe donya!"

Isa geumeudoá keu murit-murit Gobnyan

17:1 Oh ka lheueh geupeugah meunan, Isa laju geutangáh a langét sira geupeugah, "Bapak, jinoe ka trok watée jih. Peu Agong kheueh Aneuëk Droeneueh, mangat Aneuëk Droeneueh pi ji peu Agong Bapak. **2** Bapak ka neubri kuasa ateueh banmandum umat manusia ubak Aneuëk, mangat jihnyan jibri udeb seujati dan keukai keu mandum ureuëng nyang Bapak bri bak jihnyan. **3** Nyoe kheueh Udeb seujati dan keukai; mangat manusia jituri Bapak, sibagoe Allah nyang beutôi, dan jituri Isa nyang nyang geu-utus lé Bapak. **4** Ulôn ka lôn peumulia Bapak ateueh rhueng bumoe nyoe deungon lôn peuseuleusoe buet nyang ka Bapak bri bak Ulôn. **5** Bapak! Agong kheueh Ulôn jinoenyoe ubak Bapak deungoe keumuliaan nyang na bak Ulôn meusajan Bapak sigohlom donya nyoe teupeujeuet. **6** Ulôn ka Lôn peuturi Bapak ubak ureuëng-ureuëng nyang na lam donya nyoe nyang ka Bapak bri keu Ulôn. Awaknyan na kheueh atra Bapak, dan Bapak ka neubri awaknyan bak Ulôn. Awaknyan ka jiseutôt peue nyang

Bapak peugah. 7 Jinoenyoe awaknyan ka jiteupeue bahwa banmandum nyang Bapak bri bak Ulôn asai jih nibak Bapak. 8 Ka Ulôn peusampoe bak awaknyan tutoe haba nyang Bapak bri bak Ulôn; dan awaknyan ka jiteurimong. Awaknyan jiteupeue bahwa Ulôn biet-biet teuka nibak Bapak dan awaknyan jipatéh bahwa Bapak kheueh nyang utus Ulôn. 9 Ulôn meudoá keu awaknyan. Ulôn hana meudoá keu donya seulaén keu ureuëng-ureuëng nyang ka Bapak bri ubak Ulôn, sabab awaknyan na kheueh atra Bapak. 10 Mandum atra Ulôn na kheueh atra Bapak cit teuma; dan banmandum atra Bapak atra Ulôn cit teuma. Ulôn jipeumulia lam kawan awaknyan. 11 Jinoenyoe Ulôn teuka ubak Bapak. Ulôn hana tinggai le lam donya nyoe; teuma awaknyan na lam donya. Bapak nyang Suci! Jaga kheueh awaknyan ngon keukuasaan nan Bapak, na kheueh nan nyang ka Bapak bri ubak Ulôn - mangat awaknyan jeuet keusaboh, saban lagée Bapak ngon Ulôn na kheueh saboh. 12 Watée Ulôn mantong na meusajan awaknyan, Ulôn ka Lôn jaga awaknyan ngon keukuasaan nan Bapak - nan nyang Bapak bri ubak Ulôn. Ulôn ka Lôn jaga awaknyan dan hana meusidroe pih lam kawan awaknyan nyang gadôh, keucuali jihnyan nyang ka seuharôh jih gadôh; ngon lagée nyan geunab kheueh peue nyang ka teutuléh lam Alkitab. 13 Jinoenyoe Ulôn jak bak Bapak. Banmandum nyoe Ulôn peugah simantong Ulôn na lam donya; mangat awaknyan ngon sipeunoh até jirasa keugeumbiraan Ulôn. 14 Ulôn ka Lôn peusampoe bak awaknyan tutoe haba Bapak, dan donya jibanci awaknyan, sabab awaknyan bukon milék donya, saban lagée Ulôn kon cit atra donya. 15 Ulôn hana Lôn lakée mangat Bapak neucok awaknyan nibak lam donya nyoe, teuma nyang Ulôn lakée mangat Bapak neujaga awaknyan nibak ureuëng jeuhet. 16 Saban cit hai jih lagée Ulôn bukon atra donya, awaknyan pih bukon atra donya. 17 Beujeuet kheueh awaknyan atra khusos Bapak rot keubeunaran; Tutoe Bapak nyan na kheueh keubeunaran. 18 Lagée Bapak ka geukirém Ulôn lam donya, lagéenyan cit teuma Ulôn kirém awaknyan u dalam donya. 19 Keu keupeuntengan awaknyan, Ulôn seurah droe sibagoe atra milék khusos Bapak meulalu keubeunaran. 20 Bukon keu awaknyoe mantong Ulôn meudoa. Ulôn meudoa cit teuma keu ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Ulôn ngon

keusaksian awaknyan nyoe. **21** Ulôn lakée, Bapak, mangat awaknyan banmandum jeuet keu saboh, lagée Bapak meusaboh ngon Ulôn, dan Ulôn ngon Bapak. Seumoga awaknyan jeuet keu saboh ngon tanyoe mangat donya jipatéh bahwa Bapak nyang utus Ulôn. **22** Ulôn ka Lôn bri bak awaknyan keumuliaan nyang Bapak bri keu Ulôn, mangat awaknyan jeuet keusaboh, saban cit lagée geutanyoe saboh; **23** Ulôn ngon awaknyan, dan Bapak ngon Ulôn; mangat awaknyan keubiet-keubiet saboh. Teuma donya jiteupeue bahwa Bapak kheueh nyang utus Ulôn, dan bahwa Bapak neugaséh awaknyan lagée Bapak neugaséh Ulôn. **24** Bapak, Ulôn meuharab awaknyan, nyang Bapak bri keu Ulôn, na meusajan ngon Ulôn bak teumpat Ulôn na, mangat awaknyan jikalon keumuliaan Ulôn; na kheueh keumuliaan nyang Bapak bri keu Ulôn, sabab Bapak neugaséh Ulôn sigohlom donya teupeujeuet. **25** Bapak nyang ade! Donya hana jituri Bapak, teuma Ulôn kuturi Bapak; dan ureuëng-ureuëng nyoe jiteupeue bahwa Bapak nyang utus Ulôn. **26** Ulôn ka Ulôn peugah nan Bapak bak awaknyan; dan Ulôn teuma sabe Lôn peubuet lagée nyan, mangat geunaséh Bapak keu Ulôn teutab na lam até awaknyan dan Ulôn meusaboh ngon awaknyan."

Isa jidrob

18:1 Óh ka lheueh Isa geumeudoá lagée nyan, Gobnyan ngon murit-murit Geuh laju geujak u meurandeh Krueng Kidron. Nibak teumpat nyan na saboh taman, Isa ngon murit-murit Geuh geutamong laju lam taman nyan. **2** Yudas tukang khianat nyan, jiteupeu teumpat nyan; sabab Isa ka kayém that meusapat nibak teumpat nyan ngon murit-murit Gobnyan. **3** Deungon nyan Yudas laju jijak ubak teumpat nyan sira jiba saboh pasokan sidadu Romawi dan ngon padubdroe teuma peungawai Baét Tuhan nyang jiyue lé imeum-imeum ulée dan ureuëng-ureuëng Farisi. Awaknyan jiba sinjata, lentara meunan cit suwa. **4** Isa geuteupeue mandum peue nyang teuma teujadi ateueh droe Gobnyan. Ngon sabab nyan Gobnyan laju geupeurab ubak ureuëng-ureuëng nyan sira geutanyong, "Soe nyang gata jak mita?" **5** "Isa, ureuëng Nazaret," jaweueb awaknyan. "Ulôn kheueh Jihnyan," seuôt

Isa. Yudas tukang khianatnyan na jidong inan ngon awaknyan. **6** Watée Isa geupeugah bak awaknyan, "Ulôn kheueh jihnyan," awaknyan banmandum jisurot dan reubah bak tanoh. **7** Sigoe teuk Isa geutanyong bak awaknyan, "Soe nyang gatanyoe mita?" "Isa ureuëng Nazaret," jaweueb awaknyan. **8** "Ka lheueh Lôn peugah, Ulôn kheueh Jihnyan," seuôt Isa. "Dan meunyoe keubiet Ulôn gata nyoe mita, peubiyeu mantong nyang laén nyoe jijak." (**9** Deungon na geupeugah meunan, teuma jeuet kheueh peue nyang ka lheueh geupeugah lé Isa sigohlom nyan: "Bapak, nibak ureuëng-ureuëng nyang Bapak bri ubak Ulôn, hana meusidroe pi nyang gadôh.") **10** Simon Petrus nyang na geuba saboh peudeueng, laju geutarek ngon peudeueng nyan teuma geuseunuet ateueh sidroe namiet imeum agong sampoe putôh ôn punyueng blaih uneuen. Nan namiet nyan Malkus. **11** Lé sabab nyan Isa laju geupeugah ubak Petrus, "Peutamong lom peudeueng gata nyan lam sarong! Peu kheueh gata pike hana Lôn jieb piala deurita nyang geubri lé Bapak ubak Ulôn?"

Isa jiba jak meuhadab Hanas

12 Laju lé sidadu-sidadu Romawi deungon keumandan jih dan peungawai-peungawai Yahudi jidrob dan jiikat Isa. **13** Phon-phon that awaknyan jiba Isa meuhadab Hanas, ayah tuan Kayafas. Kayafas na kheueh imeum agong nibak thon nyan. **14** Dan Gobnyan kheueh nyang geubri naseuhat ubak peunguasa Yahudi bahwa leubeh gét sidroe nyang maté nibak saboh bansa.

Petrus geu-iengkeue keu Isa

15 Simon Petrus meunan cit ngon sidroe teuk murit nyang laén jiseutôt Isa. Murit nyang laén nyoe jituri lé imeum agong; ngon sabab nyan geuhnyan geutamong meusajan-sajan ngon Isa ubak leun rumoh imeum agong, **16** dan Petrus geupreh diluwa, nibak pintoe. Óh lheuehnyan murit nyang laén nyan geujak uluwa dan meututoe ngon peulayan inong nyang keumiet pintoe, laju jijak Petrus peutamong u dalam. **17** Peulayan inong nyang

keumiet pintoe nyan jitanyong bak Petrus, "Hai, peu kheueh droeneueh nyoe murit Isa cit?" "Bukon," jaweueb Petrus. **18** Nibak uroenyan udara sijuek that, deungon nyan peulayan-peulayan meunan cit lé peungawai-peungawai laju jipeukab adang keungeue apui ngon meuadeueng, dan awaknyan laju jimeuadeueng nibak apui nyan. Petrus geujak keunan dan laju geudong meuadeueng ngon awaknyan.

Imeum agong jitanyong Isa

19 Imeum agong geutanyong bak Isa keuhai murit-murit Gobnyan meunan cit keuhai ajaran nyang geuba. **20** Isa geujaweueb, "Ulôn meututoe ngon troh trang dikeue ureuëng ramé. Ulôn sabe na Lôn seumeubeuet nibak rumoh-rumoh iébadat meunan cit lam Baét Allah, nibak teumpat ureuëng Yahudi lazem jih meugumpôi. Hántom na Lôn peugah sapeue ngon cara seungab-seungab. **21** Nyang kheueh sabab jih pakon Teungku neutanyong Ulôn? Tanyong kheueh bak awaknyan nyang ka jideungoe Ulôn seumeubeuet. Pasti awaknyan jiteupeu peue nyang ka Ulôn peugah." **22** Watée Isa geupeugah meunan, sidroe tukang kawai nyang na inan laju jitampa sira jipeugah, "Ajam that babah teuh kahjeuet meututoe lagée nyan ubak imeum agong!" **23** Geujaweueb lé Isa, "Meunyoe na tutoe haba Lôn nyang salah, neupeugah laju nibak teumpat nyoe dipat nyang salah nyan! Teuma meunyoe nyang Ulôn kheun nyan keubiet beutôi, keupeue droeneueh neutampa Ulôn?" **24** Óh lheueh nyan Hanas laju jiyue bak ureuëng laén mangat jiba Isa ubak Imeum Agong Kayatas.

Petrus geuiengkeue lom keu Isa

25 Simon Petrus mantong cit geudong geumeuadeueng inan. Ureuëng-ureuëng jipeugah bak gobnyan, "Peu kheueh droeneueh nyoe murit ureuëng nyan cit?" Teuma Petrus geubantah, "Bukon!" **26** Na sidroe namiet imeum agong, na kheueh syedara nibak ureuëng nyang punyueng jih geukoh lé Petrus nyan, jikheun, "Kon kheueh na lôn ngieng gata nibak taman nyan meusajan-sajan ngon Gobnyan?" **27** Teuma Petrus teutab

geubantah, "Bukon," - dan paih that bak watée nyan manok pi jiku-uék.

Isa meuhadab bak Pilatus

28 Ban beungoh that awaknyan laju jiba Isa nibak rumoh Kayafas ubak meuligoe gubunur. Ureuëng-ureuëng Yahudi keudroe hana jitamong lam meuligoe, mangat awaknyan hana jeuet keukuto seucara agama, sabab awaknyan keuneuk jak makheun peunajoh Paskah. **29** Lé sabab nyan Pilatus laju jijak uluwa ubak awaknyan lheueh nyan jitanyong, "Peue nyang gata gadu keuhai ureuëng nyoe?" **30** Awaknyan jijaweueb, "Seukira jih ureuëng nyan hana meusalah, kamoe hana kamoe ba Jihnyan ubak Bapak Gubunur." **31** Pilatus laju geupeugah bak awaknyan, "Cok kheueh jihnyan dan huköm kheueh jihnyan meunurot huköm gata keudroe!" Teuma lé ureuëng-ureuëng Yahudi nyan jijaweueb." Kamoe hana jeuet kamoe huköm maté gob." (**32** Hai nyoe na mangat teupeubuet peue nyang geupeugah lé Isa keuhai cara jih Gobnyan teuma maté.) **33** Pilatus geutamong lom lam meuligoe dan geutawök Isa, lheuehnyan laju geutanyong," Peu kheueh droeneueh Raja ureuëng Yahudi?" **34** Geujaweueb lé Isa, "Peu kheueh nyang neutanyong nyoe nibak droeneueh keudroe atawa na ureuëng laén nyang ka jibri tée bak droeneueh keuhai Ulôn?" **35** Geujaweueb lé Pilatus, "Peu kheueh ulôn nyoe ureuëng Yahudi? Nyang jok Droeneueh ubak ulôn na kheueh bansa Droeneueh keudroe dan imeum-imeum ulée. Peue nyang ka Droeneueh peubuet?" **36** Geujaweueb lé Isa, " Keurajeuen Ulôn bukon lam donya nyoe. Meunyoe kirajih keurajeuen Lôn nibak lam donya nyoe ureuëng-ureuëng Lôon teuma jimeujuang mangat bék jijok Ulôn ubak peunguasa Yahudi. Teuma keubiet keurajeuen Ulôn bukon nibak donya nyoe!" **37** Teuma Pilatus laju geutanyong ubak Gobnyan, "Meunyoe meunan, Droeneueh raja?" Isa geujaweueb, "Droeneueh peugah bahwa Ulôn nyoe raja. Ulôn lahé dan teuka lam donya nyoe ngon saboh meukeusut, na kheueh keu Lôn bri keusaksian keuhai nyang beuna. Ureuëng nyang nibak nyang beuna nyan jideungoe Ulôn." **38** Pilatus geutanyong ubak Gobnyan, "Peue makna jih beuna nyan?"

Isa jihuköm maté

Laju Pilatus geuteubiet nibak lam meuligoe dan geupeugah ubak ureuëng-ureuëng Yahudi, "Ulôn hana kuteumé meusaboh nyang salah pih nibak Gobnyan. **39** Teuma meunurot keubiasaan gata, ulôn sabe lôn peulheueh sidroe ureuëng huköman nibak Uroe Raya Paskah. Peu kheueh neutem mangat lôn peulheueh keu gata raja ureuëng Yahudi nyan?" **40** Awaknyan jijaweueb sira jikuk-kuk, "Hánjeuet, bék Jihnyan, teuma Barabas!" (Barabas na kheueh sidroe peurampok.)

19:1 Óh lheuehnyan Pilatus jitamong dan jiyue laju bak ureuëng laén mangat jiseunuét Isa. **2** Sidadu-sidadu nyan laju jipeugét saboh mahkota nibak ranteng nyang meuduro, mahkota meuduro nyan laju jipeuseuôn bak ulée Isa. Óh lheueh nyan jipeungui teuma bajée jubah nyang meuwareuna ungu, **3** laju meu-ulang-ulang jijak bak Gobnyan sira jipeugah, "Udeb raja ureuëng Yahudi!" Óh lheuehnyan awaknyan jitampa Gobnyan. **4** Óh lheueh nyan Pilatus jiteubiet lom dan jipeugah bak ureuëng ramé nyan, "Ngieng! Ka ulôn peuteubiet Gobnyan uluwa keu gata, mangat gata tateupeue bahwa ulôn hana lôn teumé meusaboh pi nyang salah nibak ureuëng nyoe." **5** Teuma Isa laju geuteubiet sira geungui mahkota meuduro dan bajée jubah ungu. Pilatus jipeugah bak awaknyan, "Ngieng kheueh ureuëng nyan." **6** Watée imeum-imeum ulée dan peungawai-peungawai jikalon Isa, awaknyan laju jikuk-kuk, "Saleb laju Jihnyan, saleb laju Jihnyan!" Pilatus jipeugah bak awaknyan, "Cok kheueh laju Gobnyan, dan saleb kheueh lé gata keudroe, ulôn hana lôn teumé meusaboh pi nyang salah nibak Gobnyan." **7** Ureuëng Yahudi nyan jijaweueb, "Meunurot huköm kamoe, ureuëng nyan harôh teuhuköm maté sabab Jihnyan jiaku droe jih Aneuëk Allah." **8** Watée Pilatus jideungoe awaknyan jipeugah meunan, raja nyan leubeh teumakot nibak nyang ka. **9** Teuma laju jitamong lom lam meuligoe dan óh lheueh Isa jipeutamong, Pilatus laju jitanyong bak Gobnyan, "Dipat asai droeneueh?" Teuma Isa hana geujaweueb. **10** Teuma lé Pilatus jipeugah lom, "Droeneueh hana neutem peugah haba ngon ulôn? Beutateupeue kheueh, ulôn na kuasa keu lôn peulheueh

Droeneueh, dan na kuasa teuma lôn saleb Droeneueh!" **11** Geujaweueb lé Isa, "Meunyoe Allah hana geubri kuasa nyan keu gata, gata mubacut pi hana meukuasa ateueh Ulôn. Sabab nyan, ureuëng nyang peusalah Ulôn nibak gata, leubeh rayeuk desya jih nibak gata." **12** Watée Pilatus jideungoe hai nyan, jihnyan jiuseuha keu jipeuleueh Isa. Teuma di ureuëng-ureuëng Yahudi laju jikuk-kuk, "Meunyoe amphon neupeuleueh Jihnyan, amphon bukon rakan Kaisar! Ureuëng meungaku droejih raja na kheueh musoh Kaisar!" **13** Watée Pilatus jideungoe haba nyan, Pilatus nyan laju jiba Isa uluwa dan laju jipeuduek ateueh kurusi peungadelan bak teumpat nyang nan jih Aleue Batée. (Lam basa Ibrani nan jih Gabata.) **14** Watéenyan karab poh dua blaih uroe, uroe sigohlom Uroe Raya Paskah. Pilatus jipeugah bak ureuëng-ureuëng nyan, "Nyoe raja gata!" **15** Awaknyan jikuk-kuk laju, "Poh maté Jihnyan! Poh maté Jihnyan! Saleb laju jihnyan!" Pilatus jitanyong, "Peu kheueh ulôn nyang saleb raja gata?" Imeum-imeum ulée jijaweueb, "Sidroe Kaisar mantong nyang raja kamoe!" **16** Teuma Pilatus laju jiseurah Isa bak awaknyan keu jisaleb. Awaknyan laju jicok Isa, dan laju jiba Gobnyan nibak teumpat nyan.

Isa jisaleb

17 Isa geuteubiet sira geugulam keudroe saleb Geuh laju geuba ubak teumpat nyang nan jih, "Teumpat Bruek Ulée". (Lam basa Ibrani nan jih Golgota.) **18** Disinan kheueh Gobnyan jisaleb. Meusigoe ngon Gobnyan na teuma dua droe ureuëng laén nyang jisaleb disinan; sidroe blaih wie, sidroe blaih uneuen dan Isa keudroe na di teungoh-teungoh. **19** Bak kayée saleb Isa, Pilatus laju jiyue pasang tulésan lagée nyoe, "Isa teuka nibak Nazaret, Raja Ureuëng Yahudi". **20** Jai that-that ureuëng Yahudi nyang jibaca tulésan nyan, sabab teumpat Isa teusaleb nyan hana jiôh nibak banda. Tulésan nyan lam basa Ibrani, Laten dan Yunani. **21** Imeum-imeum ulée jipeugah bak Pilatus, "Bék neutuléh 'Raja ureuëng Yahudi,' teuma tuléh kheueh lagée nyoe, 'Ureuëng nyoe jipeugah, Ulôn Raja ureuëng Yahudi.' " **22** Teuma lé Pilatus jijaweueb, "Nyang ka ulôn tuléh, teutab teutuléh." **23** Óh ka lheueh jisaleb Isa lé sidadu-sidadu nyan, awaknyan laju jicok

peukayan Gobnyan. Peukayan nyan laju jibagi peuet: maséng-maséng meuteumé saboh jeumba. Meunan cit awaknyan laju jicok jubah Gobnyan. Jubah nyan hana teucôb - teutenun phon nibak ateueh sampoe u miyueb. **24** Sidadu-sidadu nyan laju jipeugah sabe keudroe-droe, "Bék ta koh-koh bajée jubah nyoe. Jak tatiek undi mangat tateupeue soe nyang hak ateueh bajée nyoe." Hainyan teujadi mangat teupeubuet lagée peue nyang ka teutuléh lam Alkitab, na kheueh lagee nyoe: "Awaknyan jibagi-bagi peukayan Ulôn, dan jitiek undi keu jiteumé jubah Ulôn." Dan keubiet sidadu-sidadu nyan jipeubuet lagée nyan. **25** Bak binéh saleb Isa geudong mak Gobnyan, syedara inong mak Gobnyan, Maryam peurumoh Klopas, dan Maryam Magdalena. **26** Watée Isa geukalon mak Geuh dan murit-murit Gobnyan nyang geugaséh na teudong disinan, Gobnyan laju geupeugah bak mak Geuh, "Mak, nyan aneuëk mak." **27** Óh lheueh nyan Isa geupeugah teuma bak murit-murit Geuh, "Nyan mak gata." Phon saát nyan mandum murit Isa jiteurimong mak Isa keu tinggai dirumoh awaknyan.

Isa meuninggai

28 Isa geuteupeue bahwa bak saátnyoe banmandum nyan ka seuleusoe, dan mangat peue nyang na teutuléh lam Alkitab hase teujadi, Gobnyan geupeugah, "Ulôn glah that." **29** Disinan na saboh cangkie nyang peunoh meuasoe ngon ié anggô nyang masam. Teuma laju jiculob saboh bungöng kareueng lam ié anggô nyan, óh lheueh nyan laju jiculok bak saboh tangke hisop, dan laju jisunyueng bak Isa. **30** Isa geurasa ie anggô nyan dan laju geupeugah, "Ka seuleusoe!" Laju geutukui ulée Geuh dan meuninggai donya.

Isa jitob

31 Lé peunguasa Yahudi hana jitem manyét-manyét nyang ka lheueh teusaleb nyan teutab meugantung bak kayée saleb bak uroe Sabat, peue teuklom bak goenyoe Sabat nyan Uroe Raya nyang khusos. Sabab uroe

watée Isa teusaleb rhot jih sigohlom uroe Sabat nyan, ureuëng-ureuëng Yahudi laju jilakée bak Pilatus keu jiwiet gaki ureuëng-ureuëng nyang ka teusaleb dan jipeutron manyét-manyét nyan nibak ateueh kayée saleb. **32** Teuma lé sidadu-sidadu nyan laju jijak wiet phon-phon gaki bandua droe nyang jisaleb meusigoe ngon Isa. **33** Watée awaknyan ka trok bak Isa, laju jikalon Gobnyan ka meuninggai. Ngon lagée nyan awaknyan hana jadéh jiwiet gaki Gobnyan. **34** Teuma lhong Isa teutab jitôb ngon kapak lé sidroe sidadu nyang na lamkawan nyan; dan laju jiteubiet darah dan ié. **35** Ureuëng nyang kalon keudroe keujadian nyan, ureuëng nyan kheueh nyang jak peugah hainyan, mangat gata mandum meunan cit peucaya. Dan keusaksian gata nyan beutôi, dan jiteupeue bahwa nyan beutôi. **36** Hainyan jeuet mangat teupeubuet peue nyang ka teutuléh lam Alkitab lagée nyoe: "Hana meusikrek pih nibak tuleueng Gobnyan teuma jiwiet". **37** Lam Alkitab na cit teutuléh lagée nyoe, "Awaknyan teuma jipandang Gobnyan nyang ka awaknyan tôb".

Isa jiseumiyueb

38 Óh lheueh nyan Yusuf nibak Arimatea jilakée idhin bak Pilatus mangat jeuet jicok manyét Isa. (Yusuf na kheueh murit Isa teuma ngon cara seungab-seungab, sabab jihnyan teumakot ubak peunguasa Yahudi.) Pilatus laju jibri idhin bak ureuëng nyan, óh lheueh nyan ureuëng nyan laju jijakcok manyét Isa. **39** Nekodemus, nyang awai ilée ka lheueh jijak bak Isa bak watée malam, jijak cit meusigoe ngon Yusuf. Nekodemus jiba ramuan mur dan gaharu - banmandum na kira-kira lhée ploh kilo gram le jih. **40** Bandua awaknyan laju jicok manyét Isa dan laju jibalot ngon ija kafan meusajan ngon uréeh nyang mangat bée nyan meunurot adat teuseumiyueb ureuëng Yahudi. **41** Bak teumpat Isa teusaleb na saboh taman. Lam taman nyan na saboh kubu barô, nyang hántom lom jipeuguna keu teumpat teukubu ureuëng laén. **42** Sabab kubu nyan tô, dan uroe Sabat karab jipeuphon, awaknyan laju jiseumiyueb Isa bak teumpat nyan.

Kubu nyang kosong

20:1 Bak uroe Aleuhat, watée jih mantong beungoh, keuadaan jih mantong seupôt, Maryam Magdalena jijak bak jrat. Laju jikalon batée ngon tôb babah kubu nyan ka meugéesée nibak uruek kubu nyan. **2** Ban jikalon nyan laju jiplueng bak Simon Petrus dan murit Gobnyan nyang geugaséh lé Isa, laju jipeugah bak awaknyan, "Tuhan kajicok Iam kubu, dan ulôn hana lôn tupat dipat Gobnyan jikeubah." **3** Óh lheueh nyan Petrus ngon murit-murit nyang laén laju jijak bak kubu nyan. **4** Bandua awaknyan jiplueng-plueng, teuma murit nyang laén leubeh bagaih nibak Petrus, dan awaknyan leubeh awai trok ubak kubu nyan. **5** Laju jikalon lam kubu nyan dan jingieng laju ija kafan mantong na teupeuduek disinan, teuma jihnyan hana jitamong. **6** Simon Petrus laju trok nibak likot, Iaju jitamong lam kubunyan. Laju jingieng ija kafan mantong na teuduek disinan, **7** teuma ija nyang teuikat bak ulée Isa hana tô nyan teuma meugulong keudroe. **8** Óh lheueh nyan murit nyang leubeh awai trok keunan jitamong cit lam kubu, Iaju jikalon dan jipatéh. (**9** Sampoe bak watée nyan awaknyan gohlom muphom peue nyang teutuléh lam Alkitab bahwa Gobnyan harôh geubeudôh nibak maté.) **10** Óh lheuehnyan murit-murit Isa nyan laju jiwoe.

Isa geupeuleumah droe bak Maryam Magdalena

11 Maryam Magdalena jidong dikeue kubu nyan sira jimoe. Teungoh jimoe nyan, laju jijeungeuek lam kubu, **12** laju deuh jikalon dua malaikat geusok peukayan putéh. Awaknyan jiduek bak teumpat beukaih manyét Isa, nyang sidroe nibak blaih ulée, dan nyang laén nibak blaih gaki. **13** Malaikat-malaikat nyan laju geutanyong," Mak, pakon neumoe?" Geujaweueb lé Maryam," Tuhan ulôn ka jicok, dan ulôn hana lôn tuho pat jikeubah." **14** Óh ka lheueh jipeugah meunan laju jingieng u likot dan deuh laju Isaka geudong disinan. Teuma Magdalena nyan hana jiteupeu bahwa nyang dong nyan na kheueh Isa. **15** Isa geutanyong bak inong nyan, "Mak, pakon neumoe, soe nyang mak mita?" Maryam jipike nyang mariet nyan na kheueh ureuëng meulampôh, jadi laju jipeugah, "Pak, meunyoe bapak nyang pinah Gobnyan nibak teumpat nyoe, cuba bapak peugah bak ulôn dipat bapak keubah manyét nyan, mangat ulôn jeuet lôn jakcok." **16** Isa

geupeugah bak inong nyan, "Maryam!" Maryam jingieng ateueh Isa aju jimarit lam basa Ibrani, "Rabuni!" (Makna jih "Gurée".) **17** "Bék gata mat Ulôn," kheun Isa bak inong nyan, "Sabab Ulôn gohlom Ulôn ék ubak Bapak. Teuma gata jak kheueh bak syedara-syedara Lôn, dan gata peugah kheueh bak awaknyan bahwa saát nyoe ulôn ék ubak Bapak Lôn dan Bapak gata, Allah Lôn dan Allah gata." **18** Teuma lé Maryam laju geujak peugah bak murit-murit Isa bahwa jihnyan ka jikalon Tuhan dan bahwa Tuhan ka geupeugah banmandum nyan bak jihnyan.

Isa geupeuieumah droe bak murit-murit Geuh

19 Bak uroe Aleuhat nyan cit teuma, watée malam ka teuka, murit-murit Isa laju meugumpôi bak saboh rumoh deungon pintoe-pintoe mandum teugunci, sabab awaknyan teumakot keu peunguasa Yahudi. Ngon hana jisangka-sangka Isa teuka dan geudong lamkawan awaknyan sira geupeugah, "Assalamuálaikum." **20** Óh ka lheueh geupeugah meunan, Gobnyan Iaju geutunyok bak awaknyan jaroe ngon Ihong Geuh. Watée jikalon Tuhan, awaknyan galak lumpah na. **21** Dan Isa laju geupeugah bak awaknyan sigoteuk, "Assalamuálaikum. Lagée Bapak nyang ka geu utus Ulôn, meunan cit teuma Ulôn utus gata." **22** Laju Gobnyan geuyueb nafáh Gobnyan ubak awaknyan dan geupeugah, "Teurimong kheueh Roh Allah. **23** Meunyoe gata tapeuamphon desya sidroe-droe ureuëng, meunan cit Allah geupeu amphon gata. Dan meunyoe gata hana tapeuamphon desya sidroe-droe ureuëng, Allah pi hana geupeu amphon."

Isa dan Tomas

24 Tomas (Nyang teuhôi nan laén "Sikeumbeue"), sidroe lam kawan dua blaih droe murit Isa, hana meusajan ngon ureuëng laén watée Isa teuka. **25** Teuma lé murit-murit Isa nyang laén jipeugah bak Tomas," Kamoe ka lheueh kamoe kalon Tuhan!" Jaweueb lé Tomas, "Meunyoe ulôn gohlom lôn ngieng inciek jaroe Geuh teulabang dan gohlom lôn mat ngon jaroe lôn bak inciek Iuka keunong labang nyan, meunan cit gohlom lôn mat ngon

jaroe lôn bak inciek lhong Gobnyan nyang keunong tôb nyan, mubacut pih hana lôn pateh." **26** Sigoe Aleuhat teuma óh lheuehnyan murit-murit Isa meugumpôi lom bak teumpat nyan, dan Tomas na disinan. Banmandum pintoe teugunci. Teuma Isa teuka dan geudong lamkawan awaknyan, laju geupeugah, "Assalamuálaikum." **27** Óh Iheueh nyan Isa geupeugah ubak Tomas, "Ngieng kheueh jaroe Lôn, dan peuduek kheueh jaroe gata disinoe. Sunyueng kheueh jaroe gata dan peuduek kheueh bak lhong Ulôn. Bék ragu-ragu le, teuma peucaya kheueh!" **28** Tomas jipeugah bak Isa, "Tuhan dan Allah lôn!" **29** Teuma Isa geupeugah bak awaknyan, "Gata tapatéh sabab ka tangieng Ulôn bukon? Mubahgia kheueh ureuëng nyang jipatéh bah pih hana jikalon Ulôn!"

Tujuan kitab nyoe

30 Mantong jai that buet-buet nyang ajaéb nyang geupeuleumah lé Isa dikeue murit-murit Gobnyan, teuma hana teutuléh lam kitab nyoe. **31** Teuma mandum nyoe teutuléh, mangat gatanyoe peucaya bahwa Isa na kheueh Raja Peuseulamat, Aneuëk Allah, dan sabab meuiman keu Gobnyan, gata meuteumé udeb.

Isa geupeuleumah droe bak tujoh droe murit Gobnyan

21:1 Óh Iheuehnyan Isa geupeuleumah droe sigoe teuk bak murit-murit Gobnyan di Danau Tiberias. Meunoe kheueh keujadian jih: **2** Bak siuroe Simon Petrus, Tomas, nyang teuhôi si Keumbeue, Natanael nibak Kana di Galilea, aneuëk-aneuëk Zebedeus, dan dua droe murit Isa nyang teungoh meugumpôi. **3** Jipeugah lé Simon Petrus, "Ulôn keuneuk jak drob eungkot." "Kamoe jak cit," kheun awaknyan ubak Simon Petrus nyan. Dan jijak kheueh awaknyan jiék peurahô. Teuma simalam beungoh nyan hana meuteumé sapeue. **4** Watée mata uroe ka jiteubiet, Isa geudong bak binéh panté, teuma awaknyan hana jiteupeue bahwa nyang dong nyan Isa. **5** Isa geupeugah bak awaknyan, "Aneuëk Ulôn, peu kheueh bak kah na eungkot?" "Hana," jaweueb awaknyan. **6** Isa geupeugah bak awaknyan,

"Rhom kheueh laju jeue gata blah uneuen peurahô, eunteuk gata meuteumé eungkot." Banjideungoe nyan laju jeue awaknyan jitiek blaih uneuen peurahô, teuma hana hase jitarek lom sabab lumpah that jai eungkot lam jeue nyan. **7** Murit nyang geugaséh lé Isa jipeugah bak Petrus, "Nyan Tuhan!" Watée jideungoe lé Simon Petrus bahwa nyan Tuhan, laju jisok bajée (sabab jihnyan hana meubajée) laju jigrob lam ié. **8** Murit-murit nyang laén laju jiseutôt u darat ngon peurahô, sira jitarek jeue nyang peunoh ngon eungkot. Awaknyan hana padub na jiôh nibak darat, na kira-kira sireutoh metée. **9** Watée awaknyan jitron nibak ateueh peurahô, laju jikalon na ngeue apui disinan deungon eungkot ateueh ngeue apui nyan meunan cit ruti. **10** Isa geupeugah bak awaknyan, "Cuba gata ba keunoe mupadub boh eungkot nyang ban gata drob." **11** Simon Petrus laju jiék ateueh peurahô, laju jitarek jeue jih ateueh darat. Jeue nyan peunoh ngon eungkot nyang raya-raya; banmandum na sireutôh limong ploh lhée boh. Bah pi eungkot nyan jai that, teuma jeue jihnyan hana beukah. **12** Isa geupeugah bak awaknyan, "Jak keunoe tamakheun." Hana meusidroe pih nibak murit-murit Gobnyan nyang jijeuet teumanyong, "Bapak nyoe soe?" Sabab awaknyan jiteupeue bahwa Gobnyan na kheueh Tuhan. **13** Óh lheuehnyan Isa laju geupeurab bak awaknyan, geucok laju ruti nyan, laju geujok keu awaknyan. Meunan cit lagée nyan teuma geupeugét ngon eungkot nyan. **14** Nyoe kheueh nyang keu lhée goe jih Isa geupeuleumah droe bak murit-murit Gobnyan óh ka lheueh Gobnyan teupeubeudôh nibak maté.

Isa ngon Petrus

15 Óh ka lheueh seuleusoe awaknyan jimakheun, Isa geupeugah bak Simon Petrus, "Simon, aneuëk Yona, peu kheueh gata leubeh ta gaséh Ulôn nibak awaknyan nyoe nyang gaséh Ulôn?" "Beutôi, Tuhan," jaweueb Petrus, "Tuhan neuteupeue bahwa ulôn cinta that keu Tuhan." Óh lheueh nyan geupeugah lom lé Isa bak gobnyan, "Peulara kheueh aneuëk bubiri Lôn." **16** Nyang keu dua jih Isa geupeugah bak Simon Petrus nyan, "Simon, aneuëk Yona, peu kheueh gata tagaséh keu Ulôn?" "Beutôi,

Tuhan," jaweueb Petrus, "Tuhan neuteupeue ulôn cinta that keu Tuhan." Geupeugah lé Isa bak Simon Petrus nyan, "Peulara kheueh bubiri-bubiri Lôn." **17** Nyang keu lhée goe jih Isa geutanyong bak Simon Petrus nyan, "Simon aneuëk Yona, peu kheueh tacinta keu Ulôn?" Petrus seudeh that até sabab Isa geutanyong bak jihnyan sampoe lhée goe. Teuma laju geujaweueb lé Petrus, "Tuhan, Tuhan neuteupeue peue-peue mantong. Tuhan neuteupeue ulôn cinta keu Tuhan!" Laju Isa geupeugah bak Simon nyan, "Peulara kheueh bubiri-bubiri Ulôn. **18** Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe: Watée gata mantong muda, gata keudroe nyang ikat keuieng gata, dan tajak homantong nyang galak gata. Teuma meunyoe gata ka tuha singoh, gata sunyueng jaroe gata, dan ureuëng laén nyang ikat gata dan jiba gata ho nyang hana gatatem jak." **19** (Deungon tutoe Geuh lagée nyan Isa geutunyok bak Petrus pakriban Petrus watée maté singoh keu jipeumulia Po teu Allah.) Óh lheuehnyan Isa geupeugah bak Petrus, "Seutôt kheueh Ulôn!"

Isa ngon murit-murit nyang laén

20 Watée Isa geupaleng, laju deuh geukalon dilikot Gobnyan murit nyang geugaséh lé Gobnyan. (Jihnyan kheueh nyang duek bak binéh Isa watée makheun dan nyang tanyong bak Gobnyan, "Tuhan, soe nyang khianat Tuhan?") **21** Watée geukalon ureuëng nyan, Petrus jitanyong bak Isa, "Tuhan, pakriban ngon ureuëng nyoe?" **22** Geujaweueb lé Isa, "Seukira jih Ulôn kutem mangat jihnyoe teutab udeb sampoe Ulôn teuka, nyan kon urosan gata. Teuma gata, seutôt kheueh Ulôn!" **23** Ngon lagée nyan meutabu kheueh haba lamkawan murit Isa bahwa murit nyan hana teuma maté. Padahai Isa hana geupeugah murit nyan hana teuma maté, teuma: "Seukira jih Ulôn kutem jihnyan tinggai udeb sampoe Ulôn teuka, nyan bukon urosan gata." **24** Nabi Yahya geubri keusaksian keuhai keujadian-keujadian nyoe. Gobnyan kheueh nyang ka tuléh nyan. Dan tanyoe tateupeue bahwa peue nyang geupeugah nyan na kheueh beutôi.

Haba keuneulheueh

25 Mantong jai that hai-hai nyang laén nyang geupeubuet lé Isa. Seukira jih nyan teutuléh saboh-saboh, Ulôn rasa hana seb teumpat bansigom bumoe nyoe keu teukeubah mandum kitab nyang teuma geutuléh nyan.